

SAMEN VOORUIT

XXIV SP-congres • tweede concept 8 november 2019

SAMEN VOORUIT

XXIV SP-congres • tweede concept 8 november 2019

INHOUD

1. VOORWOORD 7

2. INLEIDING: WAAROM DIT CONGRES? 9

3. REACTIE OP DE INBRENG VAN AFDELINGEN EN REGIO'S 11

4. DE STAAT VAN ONZE PARTIJ 15

5. DE VERKIEZINGEN IN BEELD 21

6. DIT STAAT ONS TE DOEN 29

7. MAATSCHAPPIJ IN BEWEGING, ANTWOORD EN ACTIE NOODZAKELIJK 37

8. RESOLUTIE: DIT GAAN WE BESLUITEN EN DOEN 43

BIJLAGE 47

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

Hotelkamers 24

STRIJDLUSTIG
2019

Acanthus schimmelstraat

Acanthus s...

2019
Schimmelme...
Vrij

1. VOORWOORD

Heel de partij wil een betere wereld, een wereld waarin menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit uitgangspunten zijn. Wij begrijpen dat die wereld er alleen komt als we op vele terreinen strijden voor rechtvaardigheid, binnen en ook juist buiten de parlementen. Socialistena begrijpen ook dat we dat nooit alleen kunnen doen, maar samen met de mensen en samen met organisaties die de noodzaak van verandering inzien en daaraan werken. En tot slot begrijpt iedereen dat we er niet komen als we klein en onbetekenend zijn.

De SP is een bijzondere partij in Nederland, om meerdere redenen:

- We formuleren fundamentele kritiek op de kapitalistische wereldorde, waarin markt, winst en geld belangrijker gevonden worden dan mensen.
- We zijn de enige partij die deze kritiek en visie verbindt met strijd en actie voor verbeteringen, klein of groot, waarmee we in het hier en nu van betekenis zijn voor mensen en waarmee we laten zien dat het wél mogelijk is de wereld te verbeteren. Daar kunnen we trots op zijn.
- We hebben in ons bijna vijftigjarig bestaan een werkwijze ontwikkeld die resultaat oplevert en die dienstbaar is aan grote groepen mensen. Bovendien kan die werkwijze zorgen voor verbinding tussen al die groepen met hun specifieke belangen. En ook daar kunnen we trots op zijn.

Het voorgaande is de kern van ons verhaal en ons bestaansrecht. Dit vraagt echter continu om onderhoud. De noodzaak daartoe is ook duidelijk geworden door de electorale resultaten tussen 2014 en nu. Om uniek en onderscheidend te blijven, moeten we altijd bereid zijn om te kijken wat er goed gaat en wat er beter kan. Een eerste stap is goed kijken naar hoe we er voor staan als gehele partij. Een tweede stap is kijken naar de electorale ontwikkelingen en die proberen te begrijpen. Een derde stap is om met die kennis én de belangrijkste maatschappelijke ontwikkelingen de juiste dingen te doen en daarmee van betekenis te zijn en die betekenis te laten groeien. Daarbij moeten we ook kritisch naar onszelf kijken. De (zelf)-kritische bijdragen van afdelingen en van individuele leden zijn daarbij van groot belang geweest voor de totstandkoming van dit congresstuk. Wat we moeten dóen – de vierde stap – leggen we kort en krachtig vast in een resolutie waarover we een besluit nemen.

De discussie in de partij over waar we staan en hoe het beter kan, helpt ons vooruit. Ze draagt bij aan een zo goed mogelijk besluit dat we samen gaan uitvoeren. Aan het eind van de dag moeten we kunnen zeggen dat we hard gewerkt hebben, kritische noten hebben gekraakt, veel bediscussieerd hebben en klaar zijn voor de weg vooruit. Met ons eigen unieke, optimistische en wervende verhaal om de wereld te verbeteren en de wil daaraan te werken.

Heel de partij is van harte uitgenodigd bij te dragen aan de bespreking van onze analyses en voorstellen, waarover het congres uiteindelijk op 14 december besluiten zal. Ik hoop en reken op een enthousiast, open en kameraadschappelijk debat in heel de partij en heldere besluitvorming, ter versterking en verbetering van heel onze partij. Denk mee, doe mee, samen gaan we vooruit!

*Namens de congrescommissie
Spencer Zeegers, voorzitter*

2. INLEIDING: WAAROM DIT CONGRES?

De partijraad heeft op 22 juni van dit jaar besloten een organisatorisch congres te houden. Een congrescommissie is belast met de voorbereiding ervan. Daarnaast besloot de partijraad tot de specifieke opdracht om de recente electorale ontwikkelingen nader te analyseren. Daarvoor is een evaluatiecommissie benoemd die deel uitmaakt van de congrescommissie. Om de afdelingen een betere plek te geven, besloot de partijraad de congrescommissie uit te breiden met zes partijgenoten met veel ervaring in het afdelingswerk.*

De noodzaak om onszelf te verbeteren is duidelijk. Dat doen we in twee grote stappen. De eerste is dit congres, dat vooral gericht zal zijn op hoe we ons als partij het beste organiseren. We houden onszelf in de komende maanden tegen het licht en we kijken goed in de spiegel. Wat gaat goed in onze partij, op de verschillende niveaus, en moeten we behouden? Wat kan beter en hoe doen we dat dan?

En in welke maatschappelijke strijdperken gaan we de komende tijd nieuwe dingen ondernemen? Ook moet het partijcongres een bindende voordracht doen voor het nieuwe partijbestuur, dat leiding zal moeten geven aan de uitvoering van de congresbesluiten. We kijken nu dus vooral eerst naar 'binnen'. De congrescommissie ziet het verbeteren van de eigen organisatie (afdelingen, regio's, partijbureau en volksvertegenwoordigingen in hun samenhang) als een belangrijke voorwaarde om 'buiten' beter te presteren en onze politieke en maatschappelijke betekenis te versterken.

De tweede grote stap is het actualiseren van ons uit 1999 daterende beginselprogramma 'Heel de mens', zodat onze visie klaar is voor de komende jaren. Dat doen we niet nu, maar op een eerstvolgend inhoudelijk congres, na het komende verkiezingscongres.

De congrescommissie heeft veel reacties gekregen: van afdelingen, leden, van regio's en vanuit de volksvertegenwoordiging. Daarnaast heeft de evaluatiecommissie een onderzoek laten doen onder onze leden met behulp van een grote steekproef. Veel reacties gingen veel verder dan een bijdrage aan de electorale analyse of suggesties voor een beter lopende organisatie. Dat is ook logisch, want SP'ers worden iedere dag gedreven door wat er in de samenleving gebeurt; ze zien onrecht en kansen om dat onrecht aan te pakken en willen daar wat mee dóen.

De congrescommissie is op de allereerste plaats aan de slag gegaan met haar opdracht: kijken naar de organisatie van heel onze partij; kijken naar de electorale ontwikkelingen; en in verband met beide voorstellen doen. Daarnaast wilden we ook recht doen aan de roep om aandacht te besteden aan de inhoud. We hebben belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen en de noodzaak van heldere antwoorden en effectieve actie van onze partij genoemd, als een aanzet om daarmee aan de slag te gaan in de praktijk, en tevens een brug te slaan naar de actualisatie van 'Heel de mens'.

De congrescommissie doet in haar congresresolutie voorstellen, gebaseerd op de beschrijvende analyse in de hoofdstukken daarvoor. Het congres neemt een besluit over de resolutie en eventueel ingebrachte wijzigingsvoorstellen op de tekst van de resolutie. Het congres kan ook moties aannemen. In de aanloop naar het congres kunnen afdelingen en regio's uiteraard reacties geven op het gehele stuk.

1 De congrescommissie stelt dat zelfs buitengewoon op prijs. We schrijven immers samen ons plan voor
2 de toekomst.

3
4 Tot slot. Dit congresstuk is géén tovertruc om met een druk op de knop meteen alles in orde te hebben.
5 Je verandert de werkelijkheid ook niet met een stuk op papier; dat doe je in de praktijk met de mensen
6 en middelen die we hebben op basis van onze gedeelde visie. Het is wél een middel om met elkaar de
7 discussie aan te gaan en gaandeweg te komen tot die analyses en actualisering. En uiteindelijk om de
8 partij te zijn die we willen zijn: modern, breed, fundamenteel-kritisch, actief en socialistisch. En in staat
9 om in de 'roaring twenties' van de 21ste eeuw de zeer noodzakelijke veranderingen in de samenleving te
10 bevechten. Het kan, laten we het daarom doen!

11
12
13 *De partijraad heeft deze leden in de congrescommissie gekozen:

14 Sunita Biharie, Apeldoorn
15 Harry Broekhuis, Deventer
16 Tiny Kox, Tilburg
17 Renske Leijten, Haarlem
18 Lillian Marijnissen, Oss
19 Ron Meyer, Heerlen
20 Pieter Schol, Rotterdam (heeft zich op eigen verzoek teruggetrokken)
21 David Schreuders, Amsterdam
22 Lieke Smits, Rotterdam
23 Arno van der Veen, Rotterdam
24 Hans van Hoof, Nijmegen
25 Michiel van Nispen, Breda
26 Lieke van Rossum, Delft
27 Lian Veenstra, Veendam
28 Spencer Zeegers, Uden (voorzitter)
29 Peter van Zutphen, Heerlen

30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57

3. REACTIE OP DE INBRENG VAN AFDELINGEN EN REGIO'S

De afdelingen en regio's hebben volop gereageerd op de eerste versie van het congresstuk. De congrescommissie is daar blij mee, want daardoor zijn we in staat een beter stuk te schrijven.

Veel van de reacties gaan niet (alleen) over dit congres(stuk), maar bijvoorbeeld ook over de actualisering van 'Heel de Mens' of het komende verkiezingsprogramma. Een deel daarvan hebben we kunnen verwerken, een deel niet, omdat ze op een andere tijd en plaats aan de orde komen. Maar ze zijn goed gehoord!

Hierna willen we kort ingaan op de meest gegeven reacties, ook om op enkele punten meer duidelijkheid te bieden.

De resolutie concreter maken

Dat was verreweg de meest gemaakte opmerking. We hebben daarom veel tijd besteed aan het herschrijven van de resolutie. In de resolutie zitten de nodige opdrachten, vaak voor het nieuwe partijbestuur, maar ook aan de partijraad en afdelingen. Die opdrachten geven de richting aan. Niet alles kan nu al concreet in detail uitgewerkt worden, daarvoor is tijd nodig. We hebben er vertrouwen in dat het partijbestuur, de partijraad en de afdelingen de opdrachten snel en serieus zullen oppakken.

Taalgebruik moet beter

De congrescommissie heeft zich dit aangetrokken en hoopt dat de lezer het verschil merkt.

Nationaal ZorgFonds

Veel afdelingen hebben enthousiast gereageerd op het voorstel het NZF nieuw leven in te blazen. Daartegenover staat dat ook nogal wat afdelingen twijfels hebben geuit bij deze doorstart, bijvoorbeeld uit bezorgdheid dat we een 'one-issue-partij' zouden worden. In de nieuwe resolutie hebben we het NZF ingebed in een groter geheel: alle onderwerpen waar we de komende tijd mee aan de slag willen gaan. En die allemaal gemeenschappelijk hebben dat we onze hoopvolle kernwaarden, onze kritische analyse en onze positieve alternatieven combineren.

Veel afdelingen hebben gevraagd naar wat de 'lessen van het NZF' nu eigenlijk zijn. Kort samengevat:

- Het NZF combineerde prima concrete belangenstrijd met systeemkritiek.
- We zijn in staat gebleken in korte tijd enthousiasme op te wekken en veel mensen te binden én te mobiliseren. De gedachte van het NZF sluit goed aan bij de kritiek en zorgen die veel mensen hebben over de negatieve gevolgen van marktwerking in de zorg. Dat komt mede door gedegen onderzoek naar welke taal, toon en middelen gebruikt moesten worden.
- Met het NZF hebben we andere organisaties en deskundigen erbij kunnen betrekken, maar dat kan nog sterker en beter.
- De denktank van het NZF heeft op basis van het manifest mooie 'bouwstenen' gemaakt waardoor een stevig en goed onderbouwd alternatief voor marktwerking in de zorg tot stand kwam.

- Vergeleken met 'Tijd voor Rechtvaardigheid' hebben we te weinig de sympathisanten kunnen benaderen en aan ons kunnen binden.
- Landelijk was NZF een succes, maar plaatselijk hebben we er te weinig mee gedaan in verband met lokale zorgthema's.

Positie, werk en invloed van afdelingen

De afdelingen en regio's hebben indringend gevraagd om meer aandacht voor de afdelingen en het afdelingswerk. Daarbij gaat het om een veelheid aan zaken: ondersteuning, scholing (en in het bijzonder ideologische scholing), communicatie, kwaliteit en het werven én binden van leden. Ook gaat het om de inbreng van 'de basis' in de 'de top'.

In de nieuwe resolutie krijgt de positie van de afdelingen veel meer aandacht dan in de eerste versie en worden losse elementen uit de eerste versie nu logisch samengebracht.

Discussies binnen en buiten de partij

Binnen onze partij is volop discussie mogelijk en ook nodig. Dat houdt ons scherp en leidt tot de best mogelijke besluiten. De regioconferenties zijn daarvan een mooi voorbeeld, met soms scherpe discussie die helpt om een beter congresstuk te maken.

Nogal wat afdelingen hebben naar voren gebracht zich flink te storen aan intern bedoelde discussies die extern (in de pers of via andere media) en vaak na afloop of na besluitvorming gevoerd worden, waardoor de partij schade oploopt. De congrescommissie heeft begrip voor die ergernis en ziet die als een dringende oproep aan iedereen om vooral door te gaan met de interne discussie, maar na afloop daarvan elkaar niet openlijk aan- of af te vallen. We willen samen vooruit.

Geen óf-óf, maar én-én

In de discussie in de aanloop naar dit congres kwam nogal eens naar voren dat we 'moeten kiezen'. Zijn we een actiep partij of een parlementaire partij? Moeten we besturen of oppositie voeren? Moeten we vooral kritisch zijn of constructief? Het antwoord op dat 'moeten kiezen' is nee. We zijn één partij en we laten ons niet indelen of verdelen langs de lijnen van actie of parlementair werk. Beide zijn nodig en behoren tot onze taken. 'Geen fractie zonder actie' is een stevig en noodzakelijk uitgangspunt. Besturen doen we als dat voordelen oplevert en we daarmee onze punten beter waar kunnen maken dan in de oppositie. En onze kritische analyse is niet tegengesteld aan onze constructieve en optimistische alternatieven. De kritische analyse, vaak in samenhang met verontwaardiging van mensen, is nodig om tot positieve alternatieven te kunnen komen en beide hangen samen met onze kernwaarden. Karel Glastra van Loon verwoordde het uitstekend: 'Laat je woede hand in hand gaan met het goede dat je doet'. Het antwoord is dus dat we niet uit moeten gaan van óf-óf, maar van én-én.

Rechts-populisme ontmaskeren

Een aantal afdelingen roept op duidelijk stelling te nemen tegen populistisch rechts. De congrescommissie onderschrijft dat. We willen juist mensen verenigen in plaats van tegen elkaar opzetten. We zoeken geen zondebokken onder de bevolking, maar hebben kritiek op het systeem. We schreven al eerder dat het onze taak is populistisch rechts te ontmaskeren als een beweging die het systeem in stand wil houden en tegengesteld is aan de idealen van menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit.

Internationale zaken

Veel afdelingen roepen op om meer aandacht te besteden aan internationale zaken. De congrescommissie onderschrijft het belang daarvan. Bestaande internationale relaties moeten worden onderhouden en uitgebreid, we kunnen leren van anderen buiten onze landsgrenzen en het is goed de internationale samenwerking te bevorderen. In de resolutie is daarom als nieuw punt opgenomen om binnen het bestuur daar een verantwoordelijke voor aan te wijzen.

Ledenverloop

Sommige afdelingen hebben gevraagd om naast de electorale analyse ook het ledenverloop te analyseren. Dat is een begrijpelijke vraag en het huidige dagelijks bestuur is daarmee gestart. Bij de analyse van het ledenverloop gaat het enerzijds om de vraag waarom mensen lid worden en anderzijds waarom ze opzeggen.

Op de eerste plaats is het van belang te weten waarom mensen de afgelopen tijd lid zijn worden. Tijd voor Rechtvaardigheid heeft geleid tot bijna 2.000 nieuwe leden, waarmee de ledendaling nagenoeg tot stilstand kwam begin 2019. Tijd voor Rechtvaardigheid was dus een belangrijk motief om lid te worden. Daarnaast is het een klein aantal afdelingen gelukt te groeien na intensief en systematisch werken in de wijken.

Het nagaan waarom mensen hun lidmaatschap opzeggen is niet eenvoudig. Een groot deel geeft geen reden voor het opzeggen (bijna de helft). Onze ledenadministratie noteert opzegredenen op basis van categorieën, maar die zeggen niet alles. Achter 'financiële redenen' kan een ander motief zitten of achter een inhoudelijke aanleiding kan zitten dat mensen misschien al langer van plan waren te stoppen. Er kan verschil zitten tussen de directe aanleiding en de achterliggende reden(en).

Het is van belang dat we doorlopend peilen waarom mensen lid worden of opzeggen.

Sommige afdelingen hebben ook twijfels geuit bij de nadruk op het werven van nieuwe leden en wijzen erop dat nieuwe leden 'vanzelf komen' als onze kwaliteit in orde is. De congrescommissie deelt die analyse niet. Nieuwe leden zijn om meerdere redenen belangrijk, waaronder verjonging of meer slagkracht. Nieuwe leden komen niet 'vanzelf', daar moeten we moeite voor doen. Wel onderschrijft de congrescommissie suggesties om meer aandacht te hebben voor het binden van leden.

'Heel de Mens' actualiseren

Sommige afdelingen pleiten ervoor de actualisering van 'Heel de Mens' snel op te pakken (begin 2020). Andere pleiten juist voor een gedegen aanpak met voldoende tijd voor de afdelingen (meer dan nu met dit congres). Daarnaast zijn er in 2021 Kamerverkiezingen waarvoor een verkiezingscongres nodig is om een programma en de kandidatenlijst vast te stellen (eind 2020 of begin 2021). De congrescommissie stelt in de nieuwe resolutie daarom voor 'Heel de Mens' te actualiseren op een goed en breed voorbereid congres in 2021 (na het verkiezingscongres), maar wel de planning daarvoor zo vroeg mogelijk in orde te hebben.

Diverse afdelingen pleiten ervoor duurzaamheid, de planeet, het milieu/klimaat, het leven of de natuur toe te voegen aan onze drie kernwaarden. De congrescommissie verwijst die suggesties naar de discussie over de actualisering van 'Heel de Mens' en zal er nu geen voorschot op nemen.

En nog vele andere zaken

De afdelingen en de regio's hebben nog vele andere zaken naar voren gebracht. Een deel daarvan hebben we elders in de tekst verwerkt. Andere opmerkingen komen terug op andere momenten. De congrescommissie ziet in de vele suggesties, vragen en commentaren vooral een grote betrokkenheid en de wil om samen vooruit te gaan. Dank daarvoor!

4. DE STAAT VAN ONZE PARTIJ

Inleiding

Vijfentwintig jaar geleden maakten we onze entree in de nationale politiek, met onze eerste twee gekozen leden in de Tweede Kamer. Twintig jaar geleden, vijf jaar na onze landelijke doorbraak, stelden we voor het eerst een modern-socialistisch beginselprogramma vast: 'Heel de mens'. Sindsdien hebben we, vasthoudend aan de daarin geformuleerde uitgangspunten, verschillende malen laten zien de potentie van een grote volkspartij te hebben: meer leden, meer afdelingen en meer volksvertegenwoordigers. Evenzeer moesten we echter ook enkele malen fors inleveren.

Dit zijn we, hier en nu

We hebben nu 35.000 leden, verdeeld over 144 afdelingen. Daarmee zijn we de derde partij van Nederland. Bij de meest recente verkiezingen kregen we 14 volksvertegenwoordigers in de Tweede Kamer, 4 in de Eerste Kamer, 35 Statenleden in 12 provincies, 304 raadsleden in 115 gemeenteraden, waar daarna 24 wethouders aan de slag gingen. Daarmee is de SP vandaag de dag ontegenzeggelijk een factor van betekenis in de Nederlandse politiek.

Garanties op een duurzame rol in de politiek bestaan echter niet. Onze plek moet keer op keer bevochten worden. De tegenvallende uitslagen bij de verkiezingen voor de gemeenteraad (van 440 naar 304 zetels), Provinciale Staten (van 70 naar 35), Eerste Kamer (van 9 naar 4) en Europees Parlement (van 2 naar 0), alsook de daling van ons ledental (35.000 nu, 45.000 in 2009) en de terugval in het aantal wethouders (van 36 naar 22) en gedeputeerden (van 9 naar 0), dwingen ons om open en eerlijk te onderzoeken hoe we onszelf kunnen verbeteren.

Permanente strijd

Onze partij is immers geen doel op zich. Het is een instrument om permanent te kunnen strijden voor behoud, bescherming en versterking van menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. Die waarden noemen we in ons beginselprogramma de kern van ons socialistisch streven en de meetlat waarlangs we ons denken en doen beoordelen, in de dagelijkse praktijk en op de langere termijn. Dat beginselprogramma wordt anno 2019 nog steeds stevig omarmd, zo wordt ook duidelijk uit de vele reacties die de congrescommissie ontving.

Onze inzet houdt nooit op, is permanent. Onze wereld kenmerkt zich door een heersende kapitalistische economische orde, die maar al te vaak inzet op het tegenovergestelde van waar wij voor staan. In het kapitalisme is particuliere winst geen bijzaak maar economisch hoofddoel en grondslag voor maatschappelijke ordening.

Daardoor leggen menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit het maar al te vaak af, omdat ze een belemmering vormen voor kapitalistische ontplooiing en particuliere winsthonger. De wereldwijd toenemende concentratie van kapitaal in handen van slechts een fractie van de wereldbevolking vormt een permanente aanslag op de ontwikkeling van menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. In grote delen van de wereld gaat dat in z'n meest brute vorm. Daarbij worden mensen massaal uitgebuit, uitgehongerd en van huis en haard weggejaagd. In sommige delen van de wereld, waaronder

1 Nederland, gebeurt dat wat minder expliciet of grof, omdat onze economische rijkdom het mogelijk maakt
2 minimumstandaarden in inkomen en voorzieningen in stand te houden. Maar ook in 'het rijke Westen'
3 is het kapitalisme maar al te vaak een sta-in-de-weg voor menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en
4 solidariteit. Ook bij ons gaat toenemende private rijkdom van enkelen veelal hand in hand met toenemende
5 publieke verarming.

6 **Een alternatief voor het kapitalisme?**

7 Velen in politiek en samenleving zeggen dat er geen duurzaam alternatief denkbaar is voor het wereldwijde
8 kapitalisme. De neoliberale ideologie, die de economische en daarmee ook vaak de politieke macht
9 van weinigen over velen legitimeert, is in de afgelopen decennia vrijwel overal de heersende ideologie
10 geworden. Als heersende ideologie beïnvloedt ze diepgaand en op tal van terreinen het denken en doen
11 van het grootste deel in de samenleving en in de politiek.

12
13
14 De meeste partijen, ook zij die zichzelf progressief of links vinden, lijken de opvatting te hebben dat het
15 kapitalisme nu eenmaal onvermijdelijk is. Daarom kan de samenleving volgens hen het maar beter op een
16 akkoordje gooien met de heersende economische machten. Een deel van hen wil de scherpste randjes
17 van dat kapitalisme afvlijen en minder pijnlijk maken en zo per saldo het best mogelijke voor iedereen
18 realiseren. Een ander deel van de partijen wil zelfs dat niet en omarmt dit economisch systeem met alles
19 erop en eraan. Beide zijn een politieke keuze.

20
21 Wij maken een andere keuze. Wij laten onze politieke
22 visie op mens en maatschappij niet inperken door
23 de neoliberale ideologie of de wetmatigheden van
24 de kapitalistische economie. En daarin staan we niet
25 alleen. In veel landen zijn, ondanks de dominantie van
26 de neoliberale ideologie, politieke tegenbewegingen
27 actief. Zij durven, vanwege het onvermogen van het
28 kapitalisme om elementaire waarden duurzaam te
29 waarborgen, de essentie van dat kapitalisme wél ter
30 discussie te stellen. Zij geloven wel in de mogelijkheid
31 van een duurzaam alternatief.

32 **Een antikapitalistische, socialistische partij**

33 Deze politieke keuze maakt ons tot een antikapita-
34 listische, modern-socialistische partij. Die keuze
35 is niet makkelijk: hij plaatst ons in veel gevallen
36 tegenover andere politieke partijen, die kapitalisme
37 wel verenigbaar achten met een democratische en
38 sociale samenleving. Deze keuze dwingt ons ook
39 nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen steeds weer
40 in het perspectief van de onmacht van het kapitalisme
41 en de noodzaak van socialistische alternatieven te
42 plaatsen. Zoals nieuwe oorlogen en allerlei vormen van
43 terrorisme, economische tegenstellingen en wereldwijde migratiestromen, alsook de bedreiging van mens,
44 samenleving en natuur door opwarming van de aarde of uitputting van grondstoffen. Dat is lang niet altijd
45 eenvoudig en wordt ook niet door iedereen op prijs gesteld. Wie het reëel bestaande kapitalisme niet als
46 randvoorwaarde of gegeven aanvaardt, wordt al snel niet-realistisch genoemd.

47
48
49 Tegelijkertijd is onze politieke keuze een kansrijke positie. Opinieonderzoek van onder meer het Sociaal
50 en Cultureel Planbureau maar ook onze buurtgesprekken in het hele land laten immers al vele jaren op rij
51 zien dat veel mensen in ons land zich – met ons – grote zorgen maken over de negatieve effecten van het
52 kapitalisme op hun leven. Veel mensen vrezen het afnemend respect voor de menselijke waardigheid en
53 de toenemende economisering van de mens en de samenleving. Veel mensen vrezen de opmars van de
54 grootschaligheid en het verdwijnen van de menselijke maat. Veel mensen maken zich grote zorgen over
55 de ontworteling van mensen en de doorgeslagen individualisering van de samenleving. Veel mensen zijn
56 bezorgd over de groeiende ongelijkheid en ongelijkwaardigheid en over de afbraak van de georganiseerde
57 solidariteit. Veel mensen vrezen de groeiende dominantie van het neoliberale marktdenken, waarin alles

Uit 'Heel de mens':

We kiezen principieel voor menselijke waardigheid, de gelijkwaardigheid van mensen en solidariteit tussen mensen. Daarom verzetten we ons tegen een maatschappij die wereldwijd gedomineerd wordt door een mentaliteit van 'ieder voor zich' waarin het recht van de sterkste het wint van het principe van gelijke kansen voor iedereen. We zetten ons in om de klemmende overheersing van de factor kapitaal in de samenleving te doorbreken. We weigeren de inrichting van de samenleving over te laten aan het vrije spel der maatschappelijke krachten. We accepteren niet dat de economische wetten van het kapitalisme de marges bepalen waarbinnen de politiek mag opereren.

wat van waarde is tot een waar, een verkoopbaar product, wordt gemaakt. Daarmee wordt gelijke toegang tot onderwijs, zorg, huisvesting en cultuur meer en meer bedreigd en neemt de onzekerheid van bestaan toe. Diezelfde onderzoeken en ervaringen laten echter ook zien dat, in reactie hierop, veel mensen juist hopen dat de samenleving en de politiek die ontwikkelingen keren en een richting kiezen naar meer menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit.

Ons beginselprogramma

Ons beginselprogramma 'Heel de mens' staat nog als een huis. De congrescommissie adviseert eenieder om dat programma in de voorbereiding van dit congres nog eens goed door te nemen. 'Heel de mens' bestaat uit drie delen: een inleidende analyse ('Op weg naar Brutopia'), de kern ('Heel de mens') en een uitwerking in tien hoofdlijnen ('Alternatieven voor Brutopia'). We hebben op het vorig congres afgesproken dat we 'Heel de mens' waar nodig en gewenst gaan actualiseren vanwege belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen die in 1999 minder of niet in beeld waren, maar nu urgent zijn gebleken.

Thuis voelen in de SP

De evaluatiecommissie heeft een groot onderzoek laten doen onder onze leden met als kernvragen hoe onze leden de partij waarderen en wat ze van ons verwachten. Wat doen we goed, wat doen we niet goed en wat willen ze dat de SP doet? Een belangrijk onderdeel van dat onderzoek was de vraag of onze leden zich thuis voelen bij de SP en dat is voor een overgrote meerderheid zo. En dat is óók van belang voor onze inzet: lid zijn (of worden) van de SP mag ook leuk zijn. De zin van de SP is ook de zin in de SP!

Onze uitdaging: een megaklus

Ons beginselprogramma bevat de uitdaging om onze politieke keuze zo te formuleren en onze strijd zo te organiseren dat steeds meer mensen zich daarin herkennen. Dit omdat ze de samenhang zien tussen hun ervaringen, vrees en hoop en onze fundamentele kritiek op het kapitalisme en de concrete mogelijkheid van een betere samenleving. Aan ons is de uitdaging om steeds meer mensen daarvoor in beweging te krijgen – met ons en met anderen die over de noodzaak van een betere wereld durven na te denken. Dat is geen eenvoudige taak – dat is een megaklus. Hoe klaren we die?

5. DE VERKIEZINGEN IN BEELD

De resultaten bij de verkiezingen voor gemeenteraad, Provinciale Staten en Europees Parlement in 2018 en 2019 stelden ernstig teleur. Daarom is het nodig deze electorale ontwikkelingen nader te bekijken. Welke interne en externe factoren zijn te vinden voor een verklaring van de terugval en een antwoord op de vraag hoe de SP weer verkiezingen kan gaan winnen?

De partijraad besloot daarom op 22 juni 2019 om binnen de congrescommissie een evaluatiecommissie te benoemen die deze electorale ontwikkelingen zou analyseren. Daarvoor heeft de evaluatiecommissie gebruik gemaakt van een grote hoeveelheid bronnen:

- de evaluaties en analyses van de afdelingen, de Tweede Kamerfractie én van individuele leden;
- een onderzoek onder SP-leden (betrouwbare steekproef);
- gespreksverslagen van de toer van Lilian Marijnissen in de afgelopen zomer;
- kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeken van onderzoeksbureaus;
- kiezersonderzoeken van diverse bureaus (bestrijken de periode 2006-2019);
- gesprekken met leden en (deskundige) niet-leden;
- intern onderzoek naar de betekenis van bestuursdeelname in gemeenten en provincies.

Deze feiten, cijfers en onderzoeken geven inzicht in het hoe en waarom van onze resultaten bij de achterliggende verkiezingen.

Verkiezing	Percentage	Zetels
Kamer 2012	9,65%	15
Raad 2014*	6,60%	440
Europa 2014	9,64%	2
Provincie 2015	11,65%	70
Kamer 2017	9,09%	14
Raad 2018*	4,44%	285
Provincie 2019	5,91%	35
Europa 2019	3,37%	0

*Percentage lager omdat we niet overal meedoen

Peilingen vanaf 2012

In 2012 bleven we, na een periode van torenhoge peilingen, uiteindelijk stabiel in de Tweede Kamer (15 zetels). Die uitslag werd, intern en extern, als een grote tegenvaller ervaren. We waren niet voorbereid op de sterke tegenwind die opstak toen de SP wellicht de grootste fractie in de Tweede Kamer leek te worden. In onze campagne hadden we onvoldoende weerwoord op de stroom van kritiek op onze standpunten van werkgeverskant, andere partijen en de meeste media. We verspeelden daardoor in korte tijd het vertrouwen van veel potentiële kiezers in onze daadkracht en bestuurskracht. De PvdA, die eerder slachtoffer van onze opmars leek te worden, herpakte zich en werd de grootste partij op links en ging regeren met de VVD.

In de jaren daarna volgden we een stijgende lijn, die uitmondde in de beste raadsverkiezingen ooit (2014), de beste Europese verkiezingen (2014, bijna 3 zetels, grootste op links) en de op één na beste Provinciale Statenverkiezing (2015 – alleen 2007 was beter). Die uitslagen hadden veel van doen met het gekelderde vertrouwen in de na 2012 meeregerende PvdA. Op basis van de goede uitslagen kon de SP gaan besturen in tientallen gemeenten en in zes van de twaalf provincies. In de Eerste Kamer werd de SP de grootste op links.

Vanaf eind 2015 liepen de peilingen langzaam naar beneden, met een korte opleving rond de Kamerverkiezingen 2017. We stegen toen van 10 zetels in de peilingen naar 14 zetels bij de Kamerverkiezingen, nagenoeg stabiel in vergelijking met de 15 zetels die we hadden. Maar tegelijkertijd teleurstellend omdat we geen voordeel wisten te halen uit de ongekende implosie van de PvdA, van 38 naar 9 zetels.

Daarna zette een neerwaartse trend in, die uitmondde in de teleurstellende resultaten bij de raadsverkiezingen in 2018, de provinciale verkiezingen in 2019 en de Europese verkiezingen in 2019. We verloren bij al deze verkiezingen pakweg de helft van onze zetels, in gemeenteraden, Provinciale Staten en Eerste Kamer. En we verspeelden onze twee zetels in het Europees Parlement.

Er is door diverse bureaus onderzoek gedaan naar het stemgedrag van (potentiële en / of eerdere) SP-kiezers. Er is gekeken naar wat kiezers van bepaalde partijen belangrijke onderwerpen vinden, naar de opkomst, alsook naar het zogenoemde 'Timmermanseffect' bij de laatste verkiezingen voor het Europees Parlement. We hebben ook goed gekeken naar de bevindingen van het Sociaal en Cultureel Planbureau, dat doorlopend onderzoekt waarover mensen zich zorgen maken en waarvoor ze hopen op effectieve antwoorden van de politiek.

Conclusies

- Op basis van al die cijfers, feiten en onderzoeken kunnen we de volgende conclusies trekken:
- SP-stemmers vinden – meer dan kiezers op andere partijen – vooral de zorg, de pensioenen en de koopkracht belangrijke onderwerpen. Die onderwerpen zijn echter in de afgelopen verkiezingscampagnes niet dominant geweest, eerder op de achtergrond geraakt. We zijn er niet in geslaagd deze onderwerpen dominant te maken.
 - SP-stemmers maken zich, meer dan bijvoorbeeld stemmers op PvdA of GroenLinks, zorgen over hun eigen financiële situatie / toekomst. In de afgelopen campagnes was dit echter geen toonaangevend thema.
 - De opkomst bij lokale, provinciale en Europese verkiezingen is steeds veel lager dan bij Kamer- en Provinciale verkiezingen. Met relatief veel aanhang onder lager-opgeleiden en lager-betaalden heeft de SP een nadeel ten opzichte van veel andere partijen. Van de SP-stemmers die bij de provinciale verkiezingen opkwamen, is 49 procent niet komen stemmen voor het Europees Parlement. Was dat wel het geval geweest, dan zouden we 0,7 procent hoger gescoord hebben (4,2 in plaats van 3,5 procent van alle stemmen).
 - 17 procent van de SP-stemmers bij de Statenverkiezingen heeft vanwege lijsttrekker Timmermans op de PvdA gestemd bij de EP-verkiezingen. Bij GroenLinks en D66 zien we vergelijkbare cijfers (respectievelijk 17 procent en 13 procent). De aantrekkingskracht van de lijsttrekker van de PvdA was bij de meeste linkse / progressieve partijen derhalve vergelijkbaar. Zonder het Timmermanseffect zouden we 1,3 procent hoger gescoord hebben (4,8 in plaats van 3,5 procent van alle stemmen). Timmermans werd ervaren als ‘iemand die ertoe deed’, in tegenstelling tot andere lijsttrekkers. De SP-lijsttrekker was bij vrijwel iedereen onbekend en kon ook daardoor geen rol van belang spelen in de EP-campagne. De waardering van onze ‘op de man’-campagne tegen de lijsttrekker van de PvdA (‘Brusselmans’) was bij (potentiële) SP-kiezers voornamelijk negatief. Datzelfde geldt ook voor de waardering in de media.
 - (Potentiële) SP-stemmers vinden onze standpunten (of de beeldvorming daarover) over de zorg en een eerlijke verdeling van de welvaart (inkomens- en vermogensverschillen) helder en goed (circa 80 procent). Dat ligt anders bij onze standpunten over klimaat, immigratie en de Nederlandse identiteit; zo’n 50 procent vindt die onduidelijk. Die laatste thema’s speelden bij de afgelopen verkiezingen een bepalender rol bij het stemgedrag dan de eerstgenoemde thema’s.
 - Daarnaast zijn onze potentiële kiezers hier ook verdeeld over: circa de helft vindt de standpunten goed; de andere helft is verdeeld over ‘te rechts’ of ‘te links’. Overigens vinden de meeste kiezers dat we ons daar wél over moeten uitspreken, ze vinden ons te eenzijdig (one-issue-partij).
 - Vergeleken met de Kamerverkiezingen van 2017 heeft slechts 16 procent van de SP-stemmers bij de EP-verkiezingen in 2019 weer SP gestemd. 61 procent stemde niet en 8 procent stemde PvdA. De rest was verdeeld over andere partijen.
 - De EP-verkiezingen kende nu een hogere opkomst dan in 2014. Een hogere opkomst is geen garantie dat er meer mensen kiezen voor de SP.
 - Vergeleken met 2015 en zeker met 2006 is het kiezersprofiel van de SP verschoven: (veel) minder jongeren, minder middeninkomens en relatief meer mensen met een lagere opleiding en lager inkomen. Daar is ook op gewezen door enkele afdelingen in hun analyse. Een voorbeeld hiervan is dat we op de universiteit van Nijmegen van meer dan 15 procent naar minder dan 1 procent zijn gegaan.
 - Ook blijkt dat relatief veel SP-stemmers pas in de laatste dagen voor de verkiezingen of zelfs pas in het stembokje hun stem bepalen.

Goede programma’s

Er is vanuit de partijafdelingen weinig opgemerkt over het Europees verkiezingsprogramma, behalve dat het inhoudelijk als positief werd gezien.

Over (de effecten van) de provinciale programma’s is niets gemeld. Er was voorafgaand aan de vaststelling van het Europees verkiezingsprogramma een discussie over het migratie- en vluchtelingenstandpunt en, in mindere mate, over de euro, over welke zaken juist wel of niet in de Europese Unie geregeld moesten worden en over de toon van de titel (‘Breek de macht van Brussel’ versus een ‘Sociaal Europa’).

Die interne – soms scherpe – discussie in afdelingen, regio’s en de partijraad heeft echter niet geleid tot verdeeldheid over het programma als geheel. De vaststelling was nagenoeg unaniem en een partijraad later werd nog eens bevestigd dat we van mening waren inhoudelijk een heel goed programma te hebben.

We zijn er echter niet in geslaagd de als goed beoordeelde programma’s onder de aandacht van de kiezers te brengen. We waren goeddeels afwezig in de media tijdens de achterliggende campagnes,

1 als het ging over partijen met aansprekende opvattingen en plannen. GroenLinks, CDA en Forum voor
2 Democratie deden dat veel beter, evenals de PvdA bij de verkiezingen voor het Europees Parlement.
3 Enkele afdelingen merken op dat het prima EP-programma 'ondergesneeuwd' werd door de averechtse
4 EP-campagne.

5 6 **Optimistisch én kritisch**

7 Uit de verslagen en de analyses van afdelingen en individuele leden komt een duidelijke lijn naar voren
8 over de gevoerde campagnes. We hebben een sterk verhaal, goede programma's en prima plannen.
9 En dus moeten we juist die naar voren brengen, op een optimistische, wervende en hoopvolle manier.
10 Dat geldt voor de toon, de taal, de beelden (posters, filmpjes, foto's), de motto's en de vorm van humor.
11 En we moeten duidelijk(er) zijn, ook over omstreden thema's zoals migratie, klimaat of de Europese Unie.
12 Een negatieve campagnetoon is onverstandig, evenals op de man spelen. Dat past niet bij ons en haalt
13 geen kiezers naar ons.

14
15 Een optimistisch verhaal betekent volgens onze achterban niet dat we niet kritisch en aanvallend mogen
16 zijn over zaken als ongelijkheid, verslechtingen in de zorg of andere gevolgen van het neoliberale
17 kapitalisme. Juist bij de SP gaat het om de combinatie van fundamentele kritiek en realistische sociale
18 alternatieven. We mogen gerust scherp en / of controversieel zijn ('rem eraf'), alleen moet dat qua toon en
19 taal goed vallen. Daar is onvoldoende aandacht aan besteed. Ons campagnemateriaal heeft weinig indruk
20 gemaakt. Onze bijeenkomsten kenden een lage opkomst en hadden nauwelijks uitstraling naar buiten.
21 Aan de grote Europaezing werd nauwelijks aandacht besteed door de media en wijzelf hebben er ook
22 bijna niets mee gedaan in de verkiezingscampagne voor het Europees Parlement.

23 24 **Campagnes breder voorbereiden**

25 Enkele afdelingen hebben voorgesteld om campagne-uitingen en -strategie vóóraf aan een panel van
26 leden voor te leggen. Daarnaast zijn er voorstellen gedaan om bij het bedenken van een verkiezings-
27 campagne meer en vaker externe deskundigen te betrekken, zoals dat eerder met het zogenoemde
28 'V-team' gebeurde. Ook is voorgesteld om de campagne en planning voor verkiezingen ruim van tevoren
29 in regionaal verband te bespreken met de afdelingen. Dat laatste zou ook helpen bij een andere kwestie
30 die sommige afdelingen hebben gemeld: het was bij de campagne moeilijk om leden te motiveren en
31 activeren.

32 33 **Resultaten benutten**

34 Bij verkiezingen draait het vooral om de vraag welke partij het beste aansluit bij oordelen en wensen van
35 kiezers. Daarbij spelen de media een belangrijke rol. In de afgelopen verkiezingscampagnes is de SP
36 weinig aan bod gekomen en, voor zover dat wel het geval was, voornamelijk niet-effectief. De partij is er
37 niet in geslaagd en was er ook niet op gericht haar lokale en provinciale resultaten onder de aandacht te
38 brengen.

39 De campagnes hadden vooral een nationale inzet. We hebben in de campagnes weinig laten zien van
40 onze resultaten van succesvolle acties, van onze Kamer- en Statenleden, gedeputeerden, wethouders,
41 raadsfracties en leden van het Europees Parlement. Sommige afdelingen wijzen erop dat we behaalde
42 successen of SP-ideeën onvoldoende claimen en zelfs dat anderen er goede sier mee maken.
43 Of dit tot betere uitslagen zou hebben geleid, valt echter niet vast te stellen. Onze inzet en onze
44 resultaten (voor verbeteringen inzake wonen, verkeer of zorg) leiden wel vaak tot sympathie maar niet
45 vanzelfsprekend tot een stem op de SP.

46 47 **Geloofwaardige alternatieven**

48 We zijn kennelijk tekortgeschoten waar het gaat om de geloofwaardigheid van onze plannen en ideeën en
49 het vertrouwen van mensen dat zij bij ons aan het juiste adres zijn met hun zorgen en dat wij iets kunnen
50 waarmaken van wat we beloven. Potentiële kiezers bleven thuis of gingen naar een andere (doorgaans
51 linkse) partij, die hen deze keren meer aansprak dan wij.

52 53 **Verdeeldheid: ja en nee**

54 Uit enkele afdelingsanalyses komt naar voren dat de interne verdeeldheid over sommige onderwerpen
55 ons in de campagne geen goed zou hebben gedaan, vooral door de media-aandacht daarover.
56 Daar staat tegenover dat er binnen de partij grote overeenstemming is over onze beginselen en onze
57 verkiezingsprogramma's. De vraag is of die interne discussie naar buiten toe een grote rol heeft

gespeeld. Naar binnen overigens wel: er is veel ergernis ontstaan bij leden, overigens niet zozeer door de verschillende standpunten maar met name door media-uitingen ná de besluitvorming.

Gericht op velen

In de campagnestrategie voor de verkiezingen van 2017, 2018 en 2019 hebben we relatief veel aandacht besteed aan de (potentiële) niet-stemmers in de wijken met een lage opkomst en een historisch hoog SP-percentages. Uit de analyses komen hierover vragen naar voren over de effectiviteit en haalbaarheid. Daarbij worden enkele groepen met name genoemd: jongeren, studenten en de middengroepen. Uit onderzoek blijkt dat we juist onder die groepen veel verloren hebben. ‘We moeten jonge idealisten aan ons binden om juist de anderen over de streep te trekken’, was daarbij een opmerking. Onderzoeken laten niet zien dat we er goed in geslaagd zijn niet-stemmers naar de stembus en naar ons te halen. Actief zijn in wijken / omgevingen / groepen met weinig stemmers is uitermate zinvol, om met de betrokkenen samen problemen aan te pakken en verandering te bewerkstelligen; dat is echter een zaak van lange adem. In verkiezingstijd moeten onze menskracht en middelen echter óók gericht zijn op het vasthouden en binnenhalen van mensen die wel gaan stemmen.

Sommige afdelingen wijzen er – na eigen onderzoek in buurten – op dat we stemmen verloren hebben aan populistisch rechts. Dat blijkt niet uit recente kiezersonderzoeken, maar mogelijk is dat eerder gebeurd: er is geen vergelijkend onderzoek ten opzichte van de raadsverkiezingen. Het onderstreept overigens onze taak om populistisch rechts te ontmaskeren in de concrete belangenstrijd en door ons parlementair werk. Het zijn rechtse neoliberale partijen met een agenda die tegengesteld is aan de belangen van gewone mensen.

Zijn en bewustzijn

De invloed van het neoliberalisme als heersende ideologie – inclusief individualisering, een terugtrekkende overheid en een ongebreidelde groei van marktwerking – gaat in de hoofden van mensen zitten en bepaalt mede hun stemgedrag. Het ‘zijn’ beïnvloedt ons ‘bewustzijn’. Met een behoorlijk deel van onze bevolking gaat het goed. Veel mensen worden slechts in beperkte mate geconfronteerd met de negatieve effecten van de huidige kapitalistische economie op de samenleving. Wie een goede baan heeft, krijgt weinig mee van de grote problemen waartoe werkloosheid of slechte arbeidsomstandigheden leiden. Wie het geluk heeft gezond te zijn, maakt weinig mee van de mankementen in ons zorgstelsel. Wie een goed stel hersens kan combineren met een redelijke financiële ondersteuning van thuis, maakt zich minder druk over de gevolgen van het schuldenstelsel in het onderwijs dan degenen die zichzelf in de schulden moeten steken. Wie goed onderwijs heeft genoten, ziet niet heel goed dat mensen met een lagere opleiding doorgaans ook veel minder verdienen. Wie een woonhuis heeft, weet weinig van de moeilijke situatie van veel huurders. De omstandigheden en persoonlijke ervaringen bepalen doorgaans in belangrijke mate de kijk op de ontwikkelingen in de samenleving en in de politiek.

Hier staat tegenover dat er ook mensen zijn die het relatief goed gaat en die zich wel degelijk zorgen maken over de samenleving en de maatschappelijke tegenstellingen. Die ook de noodzaak zien om onrecht te bestrijden. En die – anders en wellicht langzamer – ook in hun bestaanszekerheid bedreigd worden. Ook die mensen horen natuurlijk bij ons en het is aan ons om ons ‘grote verhaal’ te koppelen aan al die verschillende persoonlijke omstandigheden en ervaringen en daarmee te laten zien dat we er voor iedereen zijn en dat er een gedeeld belang is. We zullen (blijven) opkomen voor leraren, verpleegkundigen, zelfstandige winkeliers, buschauffeurs, politiemensen, kortom voor iedereen.

Sociaaleconomische opkomstverschillen

Als we kijken naar het vertrouwen in de politiek zien we grote verschillen. Mensen met hogere inkomens en opleidingen hebben beduidend méér vertrouwen in politieke instituties en het politieke proces. Ze zijn politiek aanzienlijk actiever en gaan veel vaker stemmen. Mensen met lagere inkomens en opleidingen hebben, gemiddeld genomen, het minste vertrouwen in politieke instituties en hun eigen invloed op politieke beslissingen. Ze zijn politiek minder actief en blijven het meest thuis bij verkiezingen. Er is zichtbaar en meetbaar sprake van toenemende sociaaleconomische opkomstverschillen. Op de eerste plaats is dat een groot maatschappelijk probleem waar juist wij doorlopend aan moeten werken. Daarnaast heeft met name een partij als de SP daar last van. In de kiezersachterban van de partij zijn praktisch opgeleide en lager betaalde mensen substantieel meer vertegenwoordigd dan bij bijvoorbeeld D66 en GroenLinks.

1 **Jongeren denken anders dan ouderen**

2 Vergeleken met 'oudere' kiezers lijken jongeren, gemiddeld genomen, economisch meer 'liberaal' en
3 cultureel meer 'progressief'. Inkomensverschillen lijken voor hen minder te wegen bij het bepalen van
4 hun stem ('je moet toch voor jezelf zorgen, daar gaat de politiek niet over'). Zij zijn meer geïnteresseerd in
5 kwesties als de gevolgen voor jezelf en de samenleving, immigratie, de veranderende samenstelling van de
6 bevolking of de klimaatverandering.

7 **Positief gevoel over Europa**

8 Vergeleken met veel andere landen zijn Nederlanders over het algemeen positief over Europese samen-
9 werking en is er weinig steun voor een 'Nexit'. Uit onderzoek blijkt dat de stemming over de Europese Unie
10 het minst positief was in de jaren dat het grondwetreferendum speelde en daarna weer omhoogging. In het
11 bijzonder heeft ook het gedoe rond de 'Brexit' waarschijnlijk geleid tot een (nog) positievere stemming over
12 de EU. Maar ook hier is duidelijk een verschil zichtbaar tussen hoger en lager opgeleiden / betaalden.
13 Onze (potentiële) kiezers staan aanzienlijk kritischer tegenover de huidige Europese Unie dan stemmers
14 op partijen als GroenLinks, PvdA en D66.

15 **Zorgen van kiezers**

16
17
18 Uit diverse onderzoeken komt naar voren dat kiezers zich in de afgelopen periode over bepaalde onder-
19 werpen veel zorgen maakten, met name de (ouderen)zorg, de klimaatverandering, identiteit (sociaal-
20 culturele kwesties) en sociaaleconomische ongelijkheid. De snelle groei van nieuwe technologieën en de
21 invloed daarvan op de samenleving is een ook punt van zorg. Nieuwe technologieën kunnen – net als oude
22 overigens – voor veel doelen worden benut. Ze hebben een grote invloed op het werk én het leven van veel
23 mensen. Wat betekenen ze voor de menselijke maat? Wat betekenen ze voor de productieverhoudingen?
24 Staan ze ten dienste van vooruitgang voor iedereen of voor winstmaximalisatie?

25
26 Over klimaatverandering valt te zeggen dat het draagvlak voor maatregelen daartegen aanvankelijk sterk
27 groeide maar nu wellicht weer aan het afnemen is. Ten tijde van de afgelopen verkiezingen hebben zowel
28 GroenLinks als Forum voor Democratie geprofiteerd van hun duidelijke profiel op dit punt. De SP is er
29 kennelijk niet in geslaagd voorop te lopen als partij met aansprekende voorstellen op dit terrein. Het is
30 ons niet gelukt mensen die zich zorgen maken over de gevolgen van klimaatverandering op ons te laten
31 stemmen.

6. DIT STAAT ONS TE DOEN

Er is meer dan genoeg reden om volop door te gaan met ons werk. Elke dag levert nieuwe inspiratie om onrecht aan te pakken; de omstandigheden en vele mensen vragen er overduidelijk om. Concluderend moeten we echter ook vaststellen dat het ons in de afgelopen jaren onvoldoende is gelukt om de hoop en vrees van veel mensen te verbinden aan steun voor ons politieke optreden. We zijn kennelijk naar buiten toe onvoldoende duidelijk en succesvol geweest en naar binnen toe te weinig effectief en doortastend. Daarom stemmen minder mensen op ons en daalt het ledental. Onze verkiezingscampagnes zijn niet aansprekend genoeg gebleken.

Onze mogelijkheden maximaal benutten

We moeten vaststellen dat we te weinig gebruikmaken van alle mogelijkheden die we als partij hebben. Op nationale partijen hebben we vóór dat we een groot lokaal netwerk van afdelingen hebben, met een werkwijze die het mogelijk maakt nationale politiek met lokale strijd te verbinden. Op lokale partijen hebben we vóór dat we lokale en regionale problemen ook op landelijk niveau aan de orde kunnen stellen. Maar deze voordelen doen zich alleen voor als onze afdelingen daadwerkelijk actief zijn, in de raad en op de straat, en als onze Kamerfracties en onze landelijke partijorganisatie permanent open staan voor vragen, opmerkingen en ideeën vanuit onze afdelingen en onze achterban, en vice versa. Deze voordelen doen zich alleen maar voor als we na een interne discussie een gezamenlijk genomen besluit ook gezamenlijk uitvoeren. Daaraan heeft het te vaak gemankeerd en daaruit moeten we lering trekken. We hebben goede mensen en een democratische structuur om goed samen te werken, maar niet altijd de cultuur om dat ook te doen. Als dat wel lukt is het geheel méér dan de som der delen!

Profiteren van elkaars ervaringen en ideeën

In de achterliggende tijd hebben we te weinig aandacht besteed aan een goede verbinding van ons parlementaire werk met ons buitenparlementaire werk. We hebben onvoldoende gewerkt aan het verduurzamen van onze electorale winst in 2014 en 2015 en de daarmee samenhangende verovering van posities in het lokale en provinciale bestuur. We hebben afdelingen, raads-, Statenfracties en lokale en provinciale bestuurders te weinig van elkaars ervaringen en ideeën laten profiteren. Ontplooide initiatieven zoals de koplopersgroepen zijn gestart, maar niet krachtadig doorgezet. Er is ook onvoldoende verbinding geweest tussen al onze geledingen en onze fracties op het Binnenhof en in Brussel. Veel afdelingen vinden dat de afstand te groot is en daarmee de communicatie onvoldoende. Daarvoor zijn we samen verantwoordelijk en daarin moeten we dus ook samen verbetering brengen.

Starten... en doorzetten

We zijn er vooralsnog onvoldoende in geslaagd om kansrijke initiatieven door te zetten en uit te bouwen. Zowel onze strijd voor een Nationaal ZorgFonds als onze buurtencampagne bieden kansen op nieuwe verbindingen tussen alle geledingen van onze partij en de mensen in buurten en wijken. Maar beide zijn tot nu toe niet tot voldoende wasdom en bestendigheid gekomen. Onze pogingen om een bredere beweging op gang te brengen tegen de permanente oorlog die wereldwijd gaande lijkt, hebben nog niet tot zichtbare opbouw van een nieuwe vredesbeweging geleid.

1 **We hebben niet stil gezeten**

2 Maar... in de afgelopen periode zien we ook zaken die hoopvol stemmen. Een greep daaruit:

- 3 • 'Tijd voor Rechtvaardigheid' heeft geleid tot 23.000 vrienden van de SP en, in combinatie met het
- 4 belteam, ruim 1.900 nieuwe leden.
- 5 • Het belteam is verbeterd en versterkt en heeft bijna 1.500 nieuwe leden in kunnen schrijven. Er is een
- 6 start gemaakt met lokale belteams en dat biedt het nodige perspectief om ledengroei te bevorderen.
- 7 • Onze uitingen via Facebook en Twitter zijn verbeterd. Het merendeel van de 'Vrienden voor
- 8 Rechtvaardigheid' is via die kanalen binnengekomen.
- 9 • De buurtencampagne heeft lokale successen gebracht, nieuwe actieleiders opgeleverd, afdelingen
- 10 geactiveerd en ons veel lessen geleerd. Het S-team heeft hierin een belangrijke rol gespeeld.
- 11 • Het Nationaal ZorgFonds heeft veel hoop en perspectief gebracht, in en juist ook buiten de partij.
- 12 De kracht van het NZF zit ook in de combinatie van concrete economische strijd (afschaffen eigen risico)
- 13 met politieke en ideologische strijd (democratische controle over de (zorg-)economie).
- 14 • Afdelingen met een goed werkende hulpdienst hebben vele mensen kunnen helpen. Wat echter beter
- 15 kan is de verbinding met onze volksvertegenwoordigingen, zodat veel voorkomend problemen ook op
- 16 een hoger niveau worden aangepakt.
- 17 • Het wetenschappelijk bureau (en daarmee de Spanning) is goed gericht op actuele belangrijke thema's
- 18 en is zichtbaarder in de afdelingen met thema-avonden. Uit ledenonderzoek komt naar voren dat de
- 19 Spanning hoog gewaardeerd wordt.
- 20 • De ledendag in het Chassétheater in Breda en de voorstelling van het Pauperparadijs in Carré waren
- 21 mooie momenten om de inzet van onze leden te waarderen en tegelijkertijd te starten met meer
- 22 aandacht voor cultuur (en in Breda ook voor wetenschap) binnen onze partij.

23
24 In de bijlage staan meer zaken opgesomd waaraan we in de afgelopen periode met succes hebben
25 gewerkt.

26
27 Het is niet eenvoudig om tegen de hoofdstroom van de politiek in te zwemmen. Dat vergt inzicht, inzet,
28 doorzettingsvermogen, lef en de bereidheid om bij te sturen als we niet komen waar we willen zijn.
29 Dat komt niet zomaar aanwaaien en blijft niet vanzelf kleven. Maar iedereen die deelgenoot is van een
30 modern-socialistische partij in de 21ste eeuw moet beseffen dat hij of zij daarmee deel uitmaakt van iets
31 dat groter is dan hem- of haarzelf. Naast inzicht in de noodzaak van een duurzaam alternatief voor het
32 kapitalisme eist zo'n keuze ook heel veel inzet, doorzettingskracht, goede onderlinge verhoudingen en
33 opoffering. We moeten daar eerlijk over zijn tegenover elkaar. Onze politieke pretentie is groot. Als we daar
34 niet vol voor gaan, gaat die pretentie gaandeweg hol klinken.

35 **Vertrouwen dat we kunnen winnen**

36 Willen we onze pretentie waarmaken, dan hebben we behoefte aan een breed gedragen en degelijk
37 gefundeerd vertrouwen in alle geledingen van onze partij én een vertrouwen dat wat we willen ook echt
38 kan. Tegelijkertijd past bij optimisme voor de toekomst realisme in het heden. Onze socialistische strijd
39 hoort altijd het oog gericht te houden op de toekomst maar vindt plaats in het hier en nu.

40
41
42 Als we het daarover eens zijn in onze partij, kunnen we uitzoeken hoe en waar we ons concreet zullen
43 moeten versterken en verbeteren, teneinde de best mogelijke verbindingen te leggen met al die mensen
44 die hopen dat het morgen beter wordt dan vandaag. Samen zullen we moeten durven strijden, samen
45 moeten we geloven dat we kunnen winnen.

46 **In de komende periode gaan we daarom met de volgende zaken aan de slag:**

47 • **Onze politieke doelen duidelijk maken**

48
49 Onze partij zal duidelijker moeten maken wat ons politieke streven is, op korte en langere termijn.
50 Onze uitgangspunten in ons beginselprogramma horen geen verborgen schat te zijn maar voorwerp
51 van voortdurende propaganda en de meetlat van al ons denken en doen. Wat menselijke waardigheid,
52 gelijkwaardigheid en solidariteit bevordert, steunen we; wat er tegenin gaat, wijzen we af en wordt door
53 ons bestreden. We moeten hierin kraakhelder zijn, op alle momenten, op alle niveaus, in al onze uitingen
54 en al onze handelingen. We zijn geen partij die grossiert in Grote Waarheden. We zijn een partij van de
55 menselijke maat, met oog en oor voor de noden en wensen van mensen en met als doel een brede en
56 succesvolle socialistische volkspartij te zijn.
57

• **Perspectief bieden in woord en daad**

Onze partij zal meer dan nu de hoop moeten uitstralen dat het beter kan en moet. We hebben een optimistische kijk op de toekomst en dragen dit uit. Tegenover de partijen die de angst exploiteren, in het bijzonder populistisch rechts, dienen wij de partij zijn die de kracht van de hoop benut. Tegenover het verdelen en tegen elkaar opzetten van mensen op basis van identiteit moet wij mensen verenigen in gezamenlijke belangenstrijd voor wonen, inkomens, zorg of leefbare buurten en daarmee rechts populisme ontmaskeren. Tegenover partijen die slechts opereren binnen de grenzen die het kapitalisme stelt, moeten wij de bevrijdende werking stellen van het over die grenzen heen durven denken en doen. Waar andere zeggen dat er geen ideologie meer is en dat ‘visie’ uit de tijd is, horen wij ons ‘grote verhaal’ te vertellen.

Dat vereist dat onze ideologische basis bij de tijd blijft en waar nodig bij de tijd wordt gebracht en vertaald in aansprekende plannen die passen bij onze strijd voor menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. Dat vereist eveneens dat we steeds weer onderzoeken hoe de daad bij het woord te voegen. We moeten de samenleving analyseren en ook werkelijk veranderen, omdat dat veranderingsproces nieuwe energie, nieuwe inspiratie en nieuwe mensen levert. Naast strijd voor verbetering van slechte omstandigheden of behoud van belangrijke voorzieningen kijken we ook naar mogelijkheden om samen met mensen nieuwe ‘voorzieningen’ te maken. Eerder deden we dat bijvoorbeeld met onze medische centra. Daarmee toon je op een heel positieve manier aan dat het wel degelijk anders kan.

• **Democratische zeggenschap over de economie bevechten**

Willen we menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit waarborgen, dan is het nodig dat de samenleving diepgaand wordt gedemocratiseerd. Vanwege de bepalende invloed van de economie op de kwaliteit van het leven is democratische zeggenschap over de economie van het grootste belang. Zoals ‘Heel de mens’ het stelt: ‘Democratische zeggenschap moet vóórgaan op de zeggenschap die verbonden is aan economische macht en particulier vermogen. Dat vereist stelselmatige vergroting van de zeggenschap van democratisch gekozen organen over de economie. Dat vereist ook structurele uitbreiding van de zeggenschap van werknemers in de bedrijven.’

We zullen als partij het politieke en maatschappelijke debat over diepgaande democratisering van de samenleving politieke en concrete prioriteit moeten geven. We zullen werken aan vormgeving van democratische vernieuwing en daarmee aan verandering van bestaande machtsverhoudingen, nationaal en internationaal. Wetgeving, eerlijke belastingheffing en het gouden aandeel voor werknemers (zeggenschap over vervreemding, fusie en andere belangrijke zaken) maken deel uit van die discussie.

• **Strijd binnen en buiten het parlement verbinden**

Onze partij noemt in ‘Heel de mens’ de parlementaire democratie – gebaseerd op evenredige vertegenwoordiging – ‘het belangrijkste middel om de wil van de bevolking tot uitdrukking en uitvoering te brengen’. We zullen ervoor moeten zorgen dat al onze volksvertegenwoordigers in woord en daad pal staan voor bescherming, versterking, verbreding en verdieping van onze democratie. Dat ze alle mogelijkheden benutten om middels de parlementaire democratie te werken aan bescherming en verbetering van menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. Daarvoor is nauwe verbondenheid met alle geledingen van onze partij noodzakelijk alsook directe binding met die delen van de bevolking die zich met ons willen inzetten voor een betere samenleving. Dat vereist voortdurende maatschappelijke strijd buiten de parlementen in verbinding met de strijd binnen parlementen.

• **Samenwerken met alle anderen die verandering nastreven**

Naast het meebeslissen via verkiezingen, hebben mensen in ons land de mogelijkheid en het grondwettelijke recht zich op andere manieren te laten horen en te verenigen. Vakbonden, consumenten- en huurdersorganisaties, natuur- en milieugroeperingen en bewegingen voor vrede, veiligheid en wereldwijde vooruitgang zijn daar voorbeelden van. Maar ook in lokale bewonerscomités en actiegroepen wordt inhoud gegeven aan het recht van mensen zich met de inrichting van de samenleving te bemoeien. Als brede volkspartij, die meer wil zijn dan een kiesvereniging, horen wij ons waar mogelijk met die initiatieven te verbinden, als zij aansluiten op onze kernwaarden. Daarbij past respect voor de zelfstandigheid van andere organisaties, bescheidenheid in ons optreden maar ook vastberadenheid mee voorop te lopen bij de inzet voor veranderingen.

1 Onze partij zal meer en nauwere verbindingen moeten leggen met mensen en met bewegingen die het ook
2 anders en beter willen. We moeten begrijpen en uitstralen dat wat wij willen de steun van velen nodig heeft.
3 Samen sta je sterk, in je eentje sta je alleen. We moeten voortdurend en concreet bewijzen dat we – met
4 onze maatschappijanalyse, doelstellingen en werkwijze – een betrouwbare bondgenoot en een bruikbaar
5 politiek middel zijn in de strijd voor een betere samenleving.

6 7 • Een breed samengestelde eenheid vormen

8 Om verschillende redenen en via verschillende wegen sluiten mensen zich aan bij ons politieke streven
9 voor menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. We moeten zo open zijn als maar mogelijk
10 is, we nemen elkaar niet de maat over wie de beste is. Voor iedereen in onze partij hoort er ruimte te zijn
11 om mee te beslissen over hoe we ontwikkelingen in de samenleving duiden en wat we in dat licht moeten
12 doen. Die discussie voeren we met elkaar aan dezelfde tafel en niet via omwegen in bijvoorbeeld de
13 media. Tegelijkertijd mag van iedereen worden verlangd mee te werken aan de gezamenlijke uitvoering van
14 gezamenlijk genomen besluiten. We zijn één partij, met één algemene doelstelling, zoals vastgelegd in ons
15 beginselprogramma.

16 17 • Meer samenhang en dienstbaarheid

18 Onze partij zal effectiever moeten worden om doelen op kortere en langere termijn na te streven en te
19 verwerkelijken. Succes genereert succes. Daarvoor is het nodig dat de samenwerking in onze partij
20 verbetert. Alle geledingen en alle onderdelen moeten zo samenwerken dat optimaal resultaat bereikt
21 wordt; het geheel is dan méér dan de som der delen. Nieuwe verbanden om maximaal resultaat te boeken
22 moeten worden ontwikkeld, met gebruikmaking van moderne communicatiemiddelen. Leden kunnen,
23 behalve in en voor de afdeling, ook actief zijn in andere (themagerichte) verbanden, waardoor we meer
24 gebruik kunnen maken van hun gewaardeerde ervaring, deskundigheid, creativiteit en/of initiatieven.

25
26 In onze hele organisatie zal dienstbaarheid aan elkaar richtinggevend moeten zijn. Het nieuwe partijbestuur
27 dient daar scherp op toe te zien en te sturen. Iedereen werkt naar vermogen om ons gezamenlijke resultaat
28 zo groot mogelijk te maken. Iedereen helpt elkaar om samen te kunnen strijden en te winnen. Wederzijds
29 respect is cruciaal, alsook de bereidheid om via opbouwende kritiek en permanent leren ons denken en
30 doen verder te ontwikkelen en waar nodig bij te sturen.

31 32 • Afdelingen versterken

33 Er bestaan grote verschillen tussen onze partijafdelingen, niet alleen in grootte maar ook in daadkracht.
34 Dat is niet vreemd. Elke afdeling kan door omstandigheden tot snelle ontwikkeling komen, maar
35 evengoed in een 'dal' komen. Jonge afdelingen hebben veel te leren maar beschikken ook vaak over veel
36 enthousiasme. Ervaren afdelingen hebben heel wat te bieden dat anderen tot steun kan zijn. Maar soms
37 treedt er enige sleetsheid en een verlies aan creativiteit op.

38
39 De partijorganisatie moet er in alles op gericht worden onze afdelingen optimaal te begeleiden en
40 te steunen – en elkaar te laten steunen, om sterker te worden. Regiovertegenwoordigers, gekozen
41 door onze afdelingen, zijn de onmisbare schakel tussen de afdelingen in een regio en de landelijke
42 partijorganisatie. Zij zorgen ervoor dat het lokale niveau breed vertegenwoordigd is in het landelijke
43 partijbestuur. Ook effectieve en toegankelijke dienstverlening vanuit ons partijbureau en op maat
44 afgestemde scholingsfaciliteiten en begeleidingsactiviteiten horen hierbij een belangrijke rol te vervullen.
45 Die scholing en begeleiding horen te gaan over het wat, het hoe en zeker ook het waarom. Al onze
46 volksvertegenwoordigers horen een inspirerende rol te spelen en in goed contact te staan met de
47 afdelingen en regio's.

48
49 In heel onze partij leggen we de verantwoordelijkheid op het niveau dat daarvoor democratisch
50 gelegitimeerd is. Afdelingen zijn daarom in belangrijke mate autonoom. Waar dit congres een spiegel
51 voorhoudt aan de partij als geheel kunnen afdelingen dat ook zelf doen met dezelfde vragen: wat gaat
52 goed, wat kan beter en wat gaan we ondernemen? Als we ons ook op afdelingsniveau tegen het licht
53 houden en ook daar in de spiegel kijken, zullen we zeker sterker worden. Ook daarbij kan ondersteuning
54 geboden worden.

• Nieuwe leden maken én binden

Ons ledenaantal is gedaald. Eind 2018, begin 2019 zagen we een hoopvolle stabilisatie, vooral door 'Vrienden van Rechtvaardigheid' en de inzet van het belteam. Ook zijn enkele afdelingen succesvol geweest in het maken van nieuwe leden, gekoppeld aan activiteiten in wijken. Onze ledenadministratie gaat consequent na waarom leden opzeggen.

Belangrijk is om vast te stellen dat die stabilisatie van het ledenaantal optrad terwijl het electoraal minder ging. We moeten daarvan leren door periodiek het ledenverloop te analyseren en doorlopend te zoeken naar nieuwe manieren om leden in te schrijven, zoals met het uitbreiden van lokale belteams. In het huidige partijbestuur is al een start gemaakt met die analyse.

Behalve leden inschrijven is het ook van belang leden aan ons te binden, zo is terecht door enkele afdelingen opgemerkt. Dat gebeurt vooral in de afdelingen door regelmatig contact te hebben met leden, door ze te betrekken bij de diverse activiteiten en door ze te waarderen voor hun inzet. Maar ook landelijke activiteiten, zoals 'Het Pauperparadijs' of 'Gas' helpen met die binding.

• Onze uitingen verbeteren

Als SP dienen we ons ook goed te profileren. Met een trotse historie van vooruitstrevende technieken en uitstraling hebben we een beeld van de SP neergezet dat optimistisch, strijdvaardig en op de toekomst gericht is. Dat moeten we de komende periode verder uitbouwen. In een tijd waarin steeds minder mensen hun nieuws uit de krant of van tv halen, is er meer noodzaak alternatieve media te benutten. Onze partijmedia (Tribune, Spanning, website, sociale media) dienen meer met elkaar gekoppeld te worden, zodat we ook hier voordeel behalen. Waar we ooit de beste politieke website en roemruchte virals hadden, willen we opnieuw een toppositie op het gebied van creatieve (sociale) en alternatieve media. Dat kan bevorderd worden door in het (dagelijks) bestuur daarvoor een verantwoordelijke aan te wijzen. Ook het beter benutten van bij leden aanwezige kennis en creativiteit op het gebied van sociale media helpt daarbij.

De interne communicatie dient eveneens kritisch bekeken en beter gestructureerd te worden. Korte lijnen met partijafdelingen en volksvertegenwoordigers vergroten onze effectiviteit. Het nieuwe partijbestuur dient op korte termijn met voorstellen op deze punten te komen. De manier waarop we onze boodschap vertellen leent zich uitstekend voor een frequentere toets door sympathisanten en deskundigen van buiten onze eigen gelederen. Daar kunnen we van leren en het versterkt de sympathie voor onze partij. We moeten ervoor waken te denken dat we de wijsheid in pacht hebben. Wanneer we overtuigd zijn van onze eigen kracht, is het niet moeilijk om ons ook te laten inspireren, adviseren en zo nodig corrigeren door anderen.

• Het volk vertegenwoordigen en besturen ook als strijd zien

Als partij hebben we op alle niveaus, behalve het nationale, bestuurd. Al jarenlang in gemeenten, maar ook in provincies. Het onterechte verwijt dat sommige politieke opposenten ons voor de voeten gooien, dat wij alleen maar 'langs de zijlijn' staan, moeten we dan ook actief bestrijden. Resultaatgericht oppositie voeren en daarmee de stem zijn van diegenen die nu geen stem hebben in een parlement, is natuurlijk allerminst 'langs de zijlijn' staan. Maar ook als bedoeld wordt dat de SP niet bereid zou zijn om te besturen dan is dit feitelijk onjuist. Dit zijn we zeker, als we het verschil kunnen maken.

Dit zegt echter nog niets over de (soms succesvolle) beeldvorming door onze opposenten over ons. Hier moeten we ons beter van bewust zijn en slimmer mee omgaan. Besturen is geen garantie voor electoraal succes. Net zomin als de oppositie dat is. Iedereen die ons de tegenstelling probeert aan te praten, dat we óf een bestuurderspartij óf een oppositiepartij zijn, moeten we van repliek dienen. SP'ers willen een rechtvaardiger land en een rechtvaardigere wereld en gebruiken daarvoor alle middelen en mogelijkheden die beschikbaar zijn. De effectiviteit van ons werk binnen en buiten parlementen, in de oppositie of als deel van een coalitie, meten we niet alleen af aan electoraal resultaat maar aan de bijdrage aan onze strijd voor menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit.

Tegelijk mogen we beseffen dat groeiende electorale steun onze politieke mogelijkheden vergroot en dat we verkiezingen dus ook moeten winnen. Tot onze statutaire taken hoort dan ook het meedoen aan verkiezingen. Dat dient niet als keuzemogelijkheid te worden gezien maar als heldere opdracht. Afzien van deelname aan verkiezingen is alleen gegrond als de noodzakelijke voorwaarden ontbreken, zoals een sterke afdeling die in staat blijft ook buiten de raad actief te zijn. Daarbij dienen we beter dan tot nu toe te

1 begrijpen dat verkiezingen hun eigen wetmatigheden kennen en uitslagen lang niet altijd corresponderen
2 met politieke prestaties. Het beter doorgronden wat het stemgedrag van mensen daadwerkelijk bepaalt en
3 daarop inspelen, verdient extra aandacht in heel onze partij.

4
5 In de periode 2014-2018 hebben we in veel gemeenten en provincies bestuurd, met wisselend succes.
6 Nu besturen we in enkele gemeenten. Het is nodig dat SP'ers die (gaan) besturen dat goed voorbereid
7 en voldoende ondersteund doen. SP-bestuurders werken niet geïsoleerd, maar in nauwe verbinding met
8 elkaar en andere geledingen in de partij, ook omdat ze vaak tegen de stroom in moeten roeien. Daarom is
9 het belangrijk dat de koplopersgroepen doorgaan.

10 Juist met SP-ers in het bestuur is het belangrijk dat er maatschappelijke druk georganiseerd blijft worden.
11 Dat versterkt het besturen en de resultaten daarvan. Het uitgangspunt 'Geen fractie zonder actie' blijft ook
12 bij coalitiedeelname gelden!

13
14 Bestuursdeelname waarbij we het verschil maken biedt kansen en versterkt onze strijd.

15 16 • Heel de mens actualiseren

17 Ter voorbereiding van een volgend inhoudelijk congres gaan we er werk van maken om de tien hoofdlijnen,
18 zoals geformuleerd in ons beginselprogramma, tegen het licht te houden. Waar nodig en wenselijk zullen
19 we onze standpunten actualiseren, aan de hand van de nieuwe ontwikkelingen en uitdagingen waarop we
20 als politieke partij antwoorden en alternatieven willen aanreiken.

7. MAATSCHAPPIJ IN BEWEGING, ANTWOORD EN ACTIE NOODZAKELIJK

1. Onze partij als werktuig voor maatschappelijke verandering

Er is op de drempel van het derde decennium van de 21ste eeuw volop werk aan de winkel voor onze partij! Dat zeggen vrijwel al onze leden en kiezers, dat zegt onze eigen analyse en dat zeggen allerlei wetenschappelijke en maatschappelijke onderzoeken. Tal van belangrijke ontwikkelingen vragen nadrukkelijk om helder antwoord en concrete actie van onze partij.

Veel van die belangrijke ontwikkelingen in de samenleving staan haaks op het streven van onze partij. Ze gaan ten koste van menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. En ze hebben gemeen dat ze voortkomen uit de kapitalistische organisatie van economie en samenleving. Door het ontbreken van effectieve democratische controle over de economie, in eigen land en wereldwijd, worden lusten en lasten van die economie steeds ongelijker verdeeld tussen een kleine groep van kapitaalbezitters en de overgrote meerderheid van de bevolking. Private rijkdom botst op publieke armoede. Productiewinsten slaan steeds meer neer bij kapitaalbezitters, productielasten worden steeds meer afgewenteld op de samenleving. De publieke sector wordt kwantitatief en kwalitatief ingeperkt en steeds vaker slachtoffer van marktwerking.

We zijn als politieke partij een werktuig voor het beschermen en bevorderen van menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. Daarom heten wij de Socialistische Partij. Wie de wereld wil veranderen, moet er niet alleen over nadenken maar er ook echt iets aan doen. Daarom hebben we leden, afdelingen, regio's en landelijke structuren als congres, partijraad en partijbestuur. Daarom proberen we ons op alle niveaus steeds weer te ontwikkelen met scholing, opleiding, overleg en uitwisseling. Omdat alles altijd beter kan. En daarom hebben we kiezers die ons de kans bieden hen lokaal, regionaal, nationaal en internationaal te vertegenwoordigen, om invloed op beleid, wet- en regelgeving uit te oefenen.

Willen we een krachtig weerwoord bieden aan de ontwikkelingen die we om ons heen zien gebeuren, dan moeten we heel goed kijken wat er precies aan de hand is (analyse), hoe het anders kan en moet (alternatieven), hoe we mensen organiseren om daar kracht aan te geven (actie) en hoe we kunnen winnen en ons socialistisch streven succesvol maken (resultaat). Hoe sterker onze partij wordt, hoe groter onze slagkracht, en hoe groter de kans om invloed op maatschappelijke ontwikkelingen te hebben en onze doelen te verwerkelijken.

Door niet alleen in theorie te analyseren hoe het zit, maar ook in de praktijk van alledag te opereren, kunnen we zelf de politieke agenda mee bepalen in plaats van dat anderen dat voor ons doen. Daarom koppelen we als partij concrete belangenstrijd waar mogelijk aan onze kritiek op de belemmeringen van het kapitalisme. Het Nationaal ZorgFonds is daar een mooi voorbeeld van: dat is concrete strijd voor toegankelijke zorg, zonder eigen risico, ingebed in onze politieke analyse dat marktwerking in de zorg slechts weinigen bevoordeelt en velen benadeelt en daarom niet aanvaardbaar is. Zorg is er om mensen beter te maken, niet om winsten hoger te maken.

2. Strijdpunten genoeg

Op basis van de informatie van binnen en buiten onze partij, zien we een aantal hoogst belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen die in de komende tijd om antwoord én actie van onze partij vragen. Hoe meer onze partij intern op orde is, hoe sneller en sterker we extern deze antwoorden en acties leveren, en hoe beter we daarmee de relevantie van onze partij laten zien.

Groeiende sociaaleconomische ongelijkheid in ons land

Ongelijkheid drijft mensen uit elkaar, ondermijnt solidariteit en de democratie, en leidt tot afbreuk van de menselijke waardigheid. De economie groeit, de bedrijfswinsten en de uitkeringen aan aandeelhouders rijzen de pan uit. Maar de lonen, de sociale uitkeringen en de pensioenen blijven schrikbarend achter. Dat bedreigt ook onze toekomst. Goede zorg en gezondheid, onderwijs en huisvesting worden afhankelijk van je portemonnee. Het vertrouwen in de maatschappij en haar instituties daalt. De democratie loopt daardoor gevaar, ook door sociaaleconomische opkomstverschillen bij verkiezingen, en óók door belastingontwijking door de rijken en machtigen. Als partij dienen we de gevolgen van de toenemende ongelijkheid in beeld te brengen en concrete strijd ertegen op gang te brengen. Zoals een eerlijke verdeling van winsten en een eerlijk loon voor iedereen.

De gevolgen van wereldwijde klimaatverandering

Klimaatverandering komt niet uit de lucht vallen maar is het levensgevaarlijke resultaat van onverantwoorde productie- en consumptieprocessen. Zonder het kapitalisme aan banden te leggen, zal de onnodige en levensbedreigende opwarming van de planeet niet stoppen. Als partij moeten we staan we voor klimaatrechtvaardigheid en dus strijden tegen het ongeremde kapitalisme, waarin multinationals zich slechts door winsthonger laten leiden, de planeet uitputten en vervuilen, het leven bedreigen en de mensen ongerechtvaardigd op kosten jagen. Daarom moeten we ons inzetten voor een klimaatbeleid met harde maatregelen tegen onverantwoordelijke vervuilers en eerlijke energielasten voor de bevolking. En voor publieke controle op energieproductie en -leverantie en tegen een dreigende uitputting van grondstoffen, een steeds grotere aantasting van de natuur wereldwijd en dierenleed in de bio-industrie. Daarom moeten we strijden voor een productiesysteem waarin de mens en natuur centraal staan en niet de winst.

Oprukkende volksvijand: groeiende woningnood

Ellenlange wachtlijsten vanwege te weinig huizen. Een ongelijke positie van huurders die drie maanden per jaar extra belasting betalen (verhuurdersheffing) tegenover een 'villasubsidie' van 40 procent. Slecht onderhouden, ongezonde en weinig duurzame huizen bij veel corporaties, terwijl de huur stijgt. Onmogelijkheid voor veel mensen om een woning te kopen. Woningzoekenden die tegen elkaar worden uitgespeeld.

Doordat voorgaande kabinetten van onze volkshuisvesting een 'woningmarkt' hebben gemaakt, hebben rijke beleggers het voor het zeggen en is positie van huurders verslechterd. Onze partij hoort voorop te lopen bij het opzetten van een breed woonoffensief om samen met huurders en kopers goede volkshuisvesting voor iedereen af te dwingen.

Jongeren worden steeds vaker de dupe

Een flex-baan, een flex-huis, een flex-toekomst. Dat is wat veel jongeren te wachten staat. Voor het eerst sinds de Tweede Wereldoorlog krijgt de volgende generatie het niet automatisch beter dan de ouders. Wonen, studeren, werken en sociale zekerheid worden minder bereikbaar en de zogenaamde 'flexibilisering' van veel zaken leidt tot (studie)schulden, stress en andere problemen. Het aantal dakloze jongeren neemt toe. Het leenstelsel steekt studenten in onnodige schulden en beperkt de toegang tot het onderwijs. Onze partij moet weerwoord geven en tegengas bieden aan deze ontwikkeling, die slecht is voor de hele samenleving. Daarom moeten we, samen met onze jongerenorganisatie ROOD en anderen, vol de strijd aangaan voor een eerlijke studiefinanciering, voor iedereen toegankelijk onderwijs en echte banen en echte lonen voor jonge mensen.

De ongezonde uitverkoop van onze zorg

Iedereen die zorg nodig heeft, moet dit krijgen. Daarom is onze partij voor een zorg zonder markt, voor zorg die voor iedereen toegankelijk, betaalbaar en goed is. Daarom strijden we voor het realiseren van het Nationaal ZorgFonds. Na een vliegende start moeten we nu vol aan de slag voor verbreding van dit

initiatief, gekoppeld aan concrete eisen in het hier en nu, landelijk en lokaal. Daarom ijveren we ook voor zorgbuurthuizen, oud worden in je eigen wijk in een kleinschalige woonvorm, als mooi alternatief voor de inmiddels gesloten verzorgingshuizen.

Schreeuwend internationaal onrecht

Niet alleen tussen mensen, maar ook tussen landen zorgt de toenemende ongelijkheid voor ontwrichting en vele slachtoffers. Velen zien die toenemende ongelijkheid als hét grote probleem wereldwijd.

De groeiende ongelijkheid wereldwijd en de permanente oorlogen zorgen voor enorme ellende, honger en geweld; ze verdrijven mensen van huis en haard en leiden tot onbeheersbare vluchtelingenstromen.

Multinationals schuiven met productieplaatsen en afzetmarkten, betalen nauwelijks belasting, produceren alles waaraan te verdienen valt, van wapentuig tot ongezond voedsel en zinloze verpakkingen.

Ze misbruiken hun macht om onrechtvaardige handel te bedrijven, handel die landen uitkleedt en hun ontwikkelingsmogelijkheden ruïneert. Handelsakkoorden zoals CETA zijn daar een voorbeeld van.

Onze partij is internationalistisch; ieder mens is voor ons gelijkwaardig en heeft recht op onze solidariteit.

Daarom moet onze partij vooropgaan in de strijd vóór vrede, veiligheid, vooruitgang en een rechtvaardige wereld, en tegen oorlog, uitbuiting, oneerlijke handel en uitputting.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57

SHELL,
JE
TIJD
IS OP

SHELL,
JE
TIJD
IS OP

SHELL,
JE
TIJD
IS OP

8. RESOLUTIE: DIT GAAN WE BESLUITEN EN DOEN

1. Onze kernwaarden zijn (1) menselijke waardigheid, (2) gelijkwaardigheid en (3) solidariteit. Onze hoofdtaken zijn (1) het formuleren van fundamentele kritiek op de kapitalistische wereldorde, (2) het aandragen van en strijd voeren voor het verwerkelijken van alternatieven voor de korte en langere termijn en (3) het gesprek en de samenwerking aangaan met iedereen die wil en durft te denken over een betere wereld. **In al ons denken en doen horen we de verbinding te leggen tussen onze kernwaarden en onze hoofdtaken; tussen onze hoopgevende uitgangspunten, onze kritische analyse en onze positieve alternatieven.**
2. Omdat we systeemkritiek verbinden met het verbeteren van de omstandigheden van mensen in het hier en nu gaan we aan de slag met actuele onderwerpen, waarvoor we aansprekende alternatieven hebben of ontwikkelen. **Het nieuwe partijbestuur komt in de eerste helft van 2020 met een concrete planning hoe we als partij, op alle niveaus, en zoveel als mogelijk in samenwerking met gelijkgezinde organisaties bouwen aan bewegingen die zich in de volgende strijdperken zullen doen gelden:**
 - a. vóór een samenleving die menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit vooropstelt en tegen groeiende maatschappelijke ongelijkheid en klemmende overheersing van de factor kapitaal in de samenleving;
 - b. vóór een duurzame en democratisch gecontroleerde economie die ten dienste staat van mens en milieu en tegen de gevaren van klimaatverandering;
 - c. vóór sociale volkshuisvesting als maatschappelijke opdracht, met goed en betaalbaar onderdak voor iedereen en tegen de oprukkende woningnood;
 - d. vóór meer bestaanszekerheid, vaste banen voor iedereen, een fatsoenlijk inkomen en een aansprekend perspectief voor jongeren, waaronder hoogwaardig onderwijs en eerlijke studiefinanciering en tegen de flexibilisering van het bestaan;
 - e. vóór een sterke publieke sector, waaronder een Nationaal ZorgFonds, voor iedereen toegankelijk en betaalbaar en zonder eigen risico en tegen de uitverkoop van de publieke dienstverlening;
 - f. vóór internationale solidariteit met onderdrukte en bedreigde mensen elders en vóór vrede, veiligheid en vooruitgang voor iedereen, en tegen schreeuwend internationaal onrecht, oorlog en internationale uitbuiting.

Rond deze hoofdthema's willen we een beweging opbouwen die grote groepen van de bevolking inspireert, in staat is om veranderingen af te dwingen en daarmee hoop geeft op een betere wereld. Hiermee koppelen we actie en fractie, leren we sterker te worden in het organiseren van mensen en het onderzoeken van de juiste onderwerpen die leven bij mensen. We willen onze landelijke acties niet te veel over één thema laten gaan, maar ook niet alles tegelijk doen en onze afdelingen overvragen. Daarom kiezen we voor de lange termijn een beperkt aantal thema's om mensen op te organiseren.
3. Onze leden, georganiseerd in afdelingen, vormen de basis van onze partij. Onze afdelingen zijn de oren en ogen en vaak het gezicht van onze partij. Ze maken direct contact mogelijk met de bevolking.

1 Ze vervullen een hoofdrol bij het effectief verbinden van onze algemene uitgangspunten aan de
2 concrete wensen van mensen voor een betere samenleving en de bereidheid daarvoor in actie te
3 komen, lokaal, regionaal, nationaal en internationaal. In gemeenteraden vertegenwoordigen onze
4 raadsleden en wethouders onze lokale kiezers. Hoe groter, sterker en strijdbaarder onze afdelingen zijn,
5 hoe groter, sterker en strijdbaarder onze partij is. Samen moeten we er daarom voor zorgen dat elke
6 afdeling op eigen benen kan staan én waar nodig een beroep kan doen op ondersteuning en opleiding.

7
8 Die ondersteuning betreft het werven, behouden, inschakelen en begeleiden van leden, activisten,
9 afdelingsbestuurders en raadsleden. Dat geldt ook voor het (helpen) ontwikkelen van effectieve,
10 moderne werk- en strijdmethodes en voor het op maat aanbieden van opleiding, training, coaching en
11 communicatiemiddelen.

12
13 Blijven leren is van groot belang voor alle aspecten van ons werk, of het nu gaat om afdelingswerk,
14 parlementair werk, actietrajecten leiden, mensen organiseren of besturen. We moeten onszelf
15 voortduren ideologisch, communicatief en organisatorisch versterken. **We gaan door met het**
16 **opleiden van afdelingscoaches, lokale scholers en mensen die lokale actietrajecten kunnen**
17 **opzetten. Het nieuwe partijbestuur onderzoekt hoe we dat leren nog verder kunnen intensiveren**
18 **en versterken.**

19
20 **Het nieuwe Partijbestuur onderzoekt de wensen van onze afdelingen en legt in het derde**
21 **kwartaal van 2020 een actieplan ter versterking van onze afdelingen voor aan de Partijraad en**
22 **zorgt vervolgens voor de uitvoering daarvan. Alle afdelingen stellen in hun ledenvergadering een**
23 **jaarplan vast, met doelen over kwantiteit en kwaliteit van de afdeling en haar activiteiten in het**
24 **komende jaar. De jaarplannen van de afdelingen worden voorgelegd aan het Partijbestuur, dat**
25 **daarop reageert en waar nodig concrete afspraken maakt over bijvoorbeeld ondersteuning of**
26 **opleiding.**

- 27
28 **4.** Optimale samenhang en onderlinge dienstbaarheid dienen in heel de partij voorop te staan. Leden,
29 afdelingen, regio's, het landelijke partijbureau, al onze volksvertegenwoordigers – samen moeten
30 we méér zijn dan de som der delen. Langs elkaar heen werken moeten we altijd vermijden. We
31 willen samen vooruit. Op tal van terreinen is verbetering mogelijk in de samenwerking tussen ons
32 partijbureau, de Kamerfractie en de afdelingen. Waar nodig wordt onze organisatie daarom aangepast.
33 **De partijraad besluit in het tweede kwartaal van 2020 op voorstel van het partijbestuur over**
34 **een concreet verbeterplan. Het partijbestuur zorgt voor de uitvoering ervan en de benodigde**
35 **middelen, in overleg met de afdelingsvoorzitters.**

- 36
37 **5.** Onze afdelingen vervullen ook een hoofdrol bij het discussiëren en besluiten over de politieke koers
38 van onze partij, de te volgen strategie en de te hanteren tactiek. Getalsmatig is dat al zo, omdat de
39 Partijraad merendeels bestaat uit afdelingsvoorzitters die door hun leden zijn gekozen. Het is echter
40 gebleken dat dit geen garantie is dat alles wat in de partijraad besproken wordt, ook in de afdelingen
41 goed bekend is. Inhoudelijk moeten we de inbreng van 'de basis' in 'de top' versterken. Daarmee
42 bevorderen we de eenheid van de partij en het gezamenlijk uitvoeren en uitdragen van wat we willen.

43
44 Dat vereist optimale communicatie, onder meer door een periodiek afdelingsverslag aan het
45 Partijbestuur en door periodieke berichtgeving van het partijbestuur aan de afdelingsbesturen.
46 **De agenda's van de partijraad dienen ruim op tijd in de afdelingsbesturen beschikbaar te zijn,**
47 **zodat afdelingsvoorzitters die vooraf kunnen bespreken in het afdelingsbestuur en vragen,**
48 **wensen en voorstellen mee kunnen nemen. Ook de besluiten en verslagen van de partijraad**
49 **horen op de agenda van de afdelingsbesturen te staan.**

50
51 De door de afdelingen direct gekozen leden in het partijbestuur (regiovertegenwoordigers) zijn de vaste
52 verbindingsschakel tussen afdelingen en landelijk bestuur. Ze vertegenwoordigen hun afdelingen in
53 het partijbestuur, ze hebben toegang tot de afdelingsvergaderingen in hun regio en ze helpen bij het
54 organiseren van landelijke ondersteuning voor het werk van hun afdelingen. **We organiseren een**
55 **periodiek overleg van regiovertegenwoordigers en brengen hun bevindingen ter kennis van**
56 **partijbestuur en partijraad.**

- De leden van onze partij hebben samen veel kennis, ervaring, creativiteit en deskundigheid die nu maar deels benut wordt. **Daarom onderzoekt het partijbestuur tevens:**
- a. **hoe we de ervaring, initiatieven, creativiteit en deskundigheid van leden meer kunnen organiseren en bundelen, naast het afdelingswerk en de bestaande democratische lijnen.**
 - b. **hoe we thema's uit lokale acties en de lokale hulpdiensten tot landelijke speerpunten kunnen verheffen.**
6. Zowel de interne als de externe communicatie van onze partij moet beter. Veel van wat we denken en vooral ook doen is onvoldoende bekend bij de bevolking. Beter interne afstemming en meer samenhang tussen de verschillende communicatiemiddelen en -kanalen van onze partij zijn nodig. **Het nieuwe partijbestuur kiest uit haar midden een verantwoordelijke voor de coördinatie van de communicatie**, die zal zorgen voor de gewenste samenhang, interne afstemming (tussen o.a. het communicatieteam Den Haag, het webteam en de Tribuneredactie), verdere modernisering (o.a. op gebied van social media) en verdere professionalisering.
- Gebaseerd op onze fundamentele kritiek en onze strijd maken we een hoopvol, eigentijds en helder toekomstverhaal met een wenkend perspectief. Dat verhaal ligt mede ten grondslag aan te maken verkiezingsprogramma's.**
7. Ook de internationale communicatie van onze partij kan beter. Nederland is geen eiland en vele problemen die het kapitalisme veroorzaakt manifesteren zich wereldwijd. We maken deel uit van verschillende internationale samenwerkingsverbanden en onderhouden bilaterale relaties met buitenlandse partijen en bewegingen. Ter bevordering van die relaties, om van elkaar te leren en om de internationale samenwerking te bevorderen, **kies het nieuwe Partijbestuur uit haar midden een verantwoordelijke voor de coördinatie en bevordering van onze internationale relaties, activiteiten en samenwerking.**
8. Democratische verkiezingen geven kiezers de mogelijkheid hun steun voor onze opvattingen, plannen en aanpak uit te spreken. Hoe meer steun we krijgen, hoe meer volksvertegenwoordigingen we hebben om onze opvattingen te bepleiten en onze plannen te verwerkelijken. Het mobiliseren van zoveel mogelijk kiezers is daarom van groot belang voor heel de partij.
- We moeten leren van recente ervaringen en zorgen voor enerzijds overtuigende en hoopvolle campagnes, om stemmen te halen, en anderzijds overtuigend optreden in de volksvertegenwoordigingen, om stemmen vast te houden en succes te behalen. Daarbij is intensieve samenwerking tussen de verschillende partijniveaus en onze lokale, provinciale en nationale fracties van doorslaggevend belang. Alleen zo kunnen we invulling blijven geven aan ons uitgangspunt 'zonder actie geen fractie'. Verkiezingscampagnes bereiden we goed voor door het tijdig erbij betrekken van de afdelingen én het raadplegen van deskundigen op het terrein van onderzoek, communicatie en publiciteit.
- Het nieuwe partijbestuur neemt in het eerste kwartaal van 2020 een besluit over de inrichting van een effectief campagneteam voor de komende verkiezingen. Het nieuwe partijbestuur doet in het tweede kwartaal van 2020 voorstellen aan de partijraad over optimale samenwerking met en tussen onze fracties in de verschillende volksvertegenwoordigingen en met de hele partij, en de daarvoor benodigde middelen.**
- 9. In 2021 organiseren we (ná het verkiezingscongres) een inhoudelijk congres waarin we ons beginselprogramma 'Heel de mens' evalueren en waar nodig actualiseren. De partijraad besluit in 2020 – op voorstel van het partijbestuur – over de planning en in welke vorm we dat congres voorbereiden.**
10. We willen al die mensen die geen vertrouwen in de politiek en geen hoop op verandering hebben laten zien dat het ook anders kan. Om onze mooie alternatieven te laten zien en mensen te helpen hun dagelijkse omstandigheden te verbeteren, **gaan we onderzoeken hoe we onze visie echt in de praktijk kunnen neerzetten.** Waar we vroeger bijvoorbeeld eigen medische centra oprichtten denken we nu (bijvoorbeeld) aan initiatieven op het gebied van wonen, klimaat, zorg of leefbare wijken.

BIJLAGE

Stand van zaken van de opdrachten van het vorig congres

Op ons vorige organisatorische congres in januari 2018 hebben we ruim 20 concrete opdrachten geformuleerd om in de afgelopen periode aan te werken. Al deze opdrachten hebben tot doel het versterken van onze partij en dus het versterken van de afdelingen. Het algemeen en dagelijks bestuur hebben vanaf het congres gewerkt aan die opdrachten, waarbij de regiovertegenwoordigers in het bijzonder de taak hadden om de afdelingen in hun regio te ondersteunen en te versterken. Hierna volgt een overzicht van de stand van zaken met betrekking tot die opdrachten. Naast het onderstaande overzicht is het de moeite waard om ook het inhoudelijk jaarverslag, dat opgenomen is in onze jaarrekening 2018, te lezen (www.sp.nl/sites/default/files/jaarverslag_sp_2018.pdf). We willen benadrukken dat het onderstaande geen evaluatie is, maar een stand van zaken.

Campagnes

• Verder uitbouwen van Nationaal ZorgFonds en de buurtencampagne ‘Voor Elkaar’

De buurtencampagne (‘Voor elkaar’) heeft in de afgelopen periode veel aandacht gehad. In ruim 50 afdelingen zijn 135 actietrajecten gestart en deels lopen die nog door en starten er ook weer nieuwe op. De belangrijkste thema’s zijn wonen, verkeer / vervoer, (behoud van) voorzieningen en zorg. De resultaten zijn naast succes voor de acties zelf ook dat er nieuwe actieleiders zijn opgestaan die nu binnen de SP verder gaan en daarvoor ook gerichte scholing krijgen. De activistenpool bestaat nu uit 80 mensen. De campagne heeft deelnemende afdelingen versterkt.

Het National ZorgFonds (NZF) had in de periode vóór het vorige congres een vliegende start met als resultaat onder andere een brede basis met 273.000 ondersteuners én het afblazen van de voorgenomen verhoging van de eigen bijdrage. Het NZF is doorgestaan met onder andere de onderbouwing van het NZF, bijeenkomsten en inspelen op actuele ontwikkelingen, zoals de sluiting van de ziekenhuizen in Flevoland, bijvoorbeeld met een actie bij Achmea. Met die brede basis en het actieve comité is het NZF klaar om uit te pakken op de juiste momenten.

• Opzetten campagne tegen oorlogspolitiek

Dit heeft geresulteerd in onder andere de succesvolle vredesdag met 200 deelnemers en gezaghebbende sprekers van buiten en binnen de partij. De vredesdag was ook een voorbeeld van samenwerking tussen ROOD en de Kamerfractie en de voortzetting van de campagne ‘Niet in mijn naam’. Onlangs is ‘Don’t Irak Iran’ gestart. De campagne loopt door, waarbij ROOD en de Kamerfractie een belangrijke rol blijven spelen.

• Opzetten Kunst- en Cultuurcollectief

Er is geïnvesteerd in contacten met mensen uit de kunst- en cultuurwereld. Het doel daarbij is enerzijds die mensen bij ons een podium te bieden en anderzijds onze vele vrijwilligers te waarderen voor hun inzet. Resultaten zijn onder andere de mooie dag in het Chassé-Theater, de uitvoering van het Pauperparadijs in Carré, het optreden van het Metropole Orkest tijdens ons laatste congres en de muziek van St. Tropez

1 tijdens de TVR-manifestatie in Rotterdam op 15 september 2018. En zeer binnenkort is er speciaal voor
2 SP-leden de voorstelling 'Gas'.

4 • **Uitbouwen telefoonteam**

5 Het (landelijk) telefoonteam is uitgebouwd en is nu permanent twee avonden per week actief. Daarnaast
6 heeft een groeiend aantal afdelingen een eigen belteam en ook de Kamerfractie in Den Haag is actief
7 met bellen. De faciliteiten, waaronder de beltool, zijn verbeterd en gebruikersvriendelijker geworden.
8 De belteams zijn gericht op mensen die via Tijd voor Rechtvaardigheid, de Energieactie en het NZF in
9 contact gekomen zijn met de SP.

10
11 Het belteam heeft, tussen mei 2018 en augustus 2019, 6.970 mensen daadwerkelijk gesproken op een
12 totaal aantal telefoontjes van 15.982. 1.461 mensen zijn daardoor lid geworden en zijn dat nu nog.
13 Aan 746 mensen die aan de telefoon twijfelden is een ledenbon verstuurd. Dat leverde 70 nieuwe leden op.

15 • **Uitbrengen landelijke kranten**

16 In de afgelopen periode zijn vier landelijke kranten uitgebracht: tweemaal een ZO-krant, de sleepwetkrant
17 en een krant over 'Tijd voor Rechtvaardigheid'. Daarnaast zijn drie verkiezingscampagnes uitgevoerd met
18 veel landelijke publicaties.

20 • **Opzetten Campagnelab**

21 Onze partij heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld op het gebied van campagnevoeren buiten
22 verkiezingstijd. Er is ervaring opgedaan met het organiseren van mensen op specifieke thema's en het
23 afdwingen van verandering. Eerst met de landelijke Nationaal ZorgFonds-campagne en later ook met de
24 lokaal georiënteerde Buurtencampagne. Door het starten van een permanent campagneteam kunnen we
25 de lessen van de verschillende campagnes bundelen en inzetten voor campagnes in de toekomst. Zo
26 bestendigen we onze eigen ervaringen en bouwen we een steeds sterker wordend campagnecentrum op.

27
28 Het Campagnelab is naast de dagelijkse werkzaamheden voor campagnes ook bezig geweest met het
29 experimenteren met verschillende vormen van campagnes: massa- en flitscampagnes. Bij massa-
30 campagnes mobiliseren én organiseren we zoveel mogelijk mensen om gezamenlijk het onmogelijke
31 onvermijdelijk te maken. Bij flitscampagnes gebruiken we het juiste momentum om ons als partij op een
32 thema te laten zien, meer sympathisanten aan de partij te binden en zo – op termijn – meer nieuwe leden in
33 te schrijven. Deze opzet is onder andere toegepast bij 'Tijd voor Rechtvaardigheid', waarbij we door zoveel
34 mogelijk mensen aan onze partij te binden de partij hebben versterkt.

35
36 Daarnaast houdt het Campagnelab zich ook bezig met verschillende vormen van kwalitatief en kwantitatief
37 onderzoek, is er contact met Nederlandse en internationale campagne-experts buiten onze partij en is er
38 geëxperimenteerd met nieuwe middelen in onze campagnes. Concrete voorbeelden daarvan zijn de
39 trainingskits die het scholingsteam heeft ontwikkeld voor de afdelingen, de uitbreiding van het telefoon-
40 team, het verder ontwikkelen van het belsysteem voor afdelingen, het organiseren van scholingen
41 en politiek cafés over het organiseren van mensen, en het regelmatig bij elkaar brengen van lokale
42 campagneleiders in onze partij om van elkaar te leren.

44 **Ideologische verdieping en scholingen**

46 • **Aanvulling op 'Heel de Mens'**

47 De discussie over de actualisering van 'Heel de mens' is vanwege de actuele ontwikkelingen verschoven
48 naar een volgend inhoudelijk congres.

50 • **Uitbouwen scholings- en coachingsprogramma**

51 Er is veel geïnvesteerd in scholingen op het gebied van actie, ook in samenhang met de buurten-
52 campagne. Er is een zesdelige trainingskit gemaakt waaraan ook een training over onze wereld-
53 beschouwing is toegevoegd.

54
55 Met behulp van de 'tomatenkweekschool' worden lokale scholers opgeleid die in afdelingen politieke
56 basisvorming verzorgen. Dat zijn er nu 27. Daardoor hebben de leden van het S-team meer tijd om andere
57 scholingen te verzorgen én om een deel van de afdelingen intensief te begeleiden, ook door in de praktijk

mee te doen.

Inmiddels hebben alle afdelingen de beschikking over een afdelingscoach, die ieder op hun beurt weer regelmatig scholing en coaching krijgen. Het S-team is voor hen beschikbaar om te sparren. Hoewel het werken met afdelingscoaches nog niet grondig is geëvalueerd, kunnen we zeggen dat dit soms goed werkt, maar soms ook niet. Wisselingen van coaches speelt daarin een rol.

• **Uitbouwen Spanning en organiseren thema-avonden**

De Spanning is nog thematischer geworden en sluit veel beter aan bij de thema's waar we in de praktijk mee bezig zijn (zoals klimaat, wonen of democratie). Uit ledenonderzoek komt naar voren dat 40 procent van onze leden de Spanning altijd of vaak leest en dat ruim 60 procent er tevreden of zeer tevreden over is.

Door meer samenwerking met het S-team hebben medewerkers van het wetenschappelijk bureau steeds vaker een rol bij thema-avonden die in afdelingen, regio's of landelijk worden georganiseerd, zoals rond de 200ste geboortedag van Marx.

• **Nieuwe ideologiescholingen en hoorcolleges**

Er is een nieuw boekje over onze wereldbeschouwing verschenen dat naast de trainingskit over actievoeren deel uitmaakt van het scholingsprogramma voor onder andere de afdelingscoaches, activistenpool en lokale scholers. Ook tijdens de zomeruniversiteit en kaderweekenden is de nodige aandacht besteed aan ideologie. Het plannen en breed beschikbaar maken van hoorcolleges, met ook gastsprekers van buiten de SP, staat nog in de kinderschoenen.

Leden en afdelingen

• **Versterken en uitbouwen van de afdelingen**

Hier is doorlopend aan gewerkt. Behalve in versterking en uitbouwen is ook stevig geïnvesteerd in het behoud van afdelingen die in een dal zitten. Het S-team en de coaches spelen hierin een belangrijke rol.

• **Proeflidmaatschap uitwerken**

Het proeflidmaatschap, dat gestart is in de vorm van 'Vrienden voor Rechtvaardigheid', heeft resultaat gehad. Vanaf september 2018 zijn 23.071 mensen vriend geworden. Daarvan zijn 1.941 mensen later lid geworden (875 via het belteam). Nieuwe experimenten om het proeflidmaatschap uit te voeren blijven aan de orde. Ook sommige afdelingen zijn daarin succesvol gebleken.

• **Waar mogelijk het aantal afdelingen verhogen**

Het aantal afdelingen is feitelijk afgenomen met 15. Dat komt deels door gemeentelijke herindelingen, maar ook doordat sommige afdelingen niet de kracht hadden om zelfstandig door te gaan. In het partijbestuur maken de regiovertegenwoordigers een analyse van hun regio met daarin de kansen voor nieuwe afdelingen, maar ook van de noodzaak om verzwakte afdelingen te versterken. De medewerkers van het S-team begeleiden nu per persoon 6-8 afdelingen intensief, waaronder per medewerker ten minste één werkgroep of afdeling in oprichting. Dat betekent dat er zeven werkgroepen / afdelingen in oprichting stevig begeleid worden.

• **Evaluatie kiezen in de afdelingen**

De evaluatie is afgerond en heeft geleid tot het besluit van de Partijraad om bestuursleden voortaan direct op de ledenvergaderingen van de afdelingen te kiezen.

• **Overzicht volksvertegenwoordigers**

Dat overzicht is er nu niet, maar zal vóór het congres gereed zijn.

• **Database amendement**

De wens van het XXIIIe congres was duidelijk: we moeten meer goede voorbeelden en belangrijke lessen uitwisselen tussen de afdelingen onderling, en tussen de afdelingen en onze volksvertegenwoordigingen. Een meerderheid van het congres stemde voor het amendement om een 'database' aan te leggen met daarin nuttige kennis en informatie voor de afdelingen. Momenteel wordt er hard gewerkt aan een nieuwe opzet van SP-net. Daarbij komt er ook ruimte voor het uitwisselen van kennis en ervaring, door middel van

1 het delen van succesvolle actietrajecten, onderzoeken en parlementair werk, zowel lokaal als landelijk.
2 In de komende maanden zal deze informatie-uitwisseling concreet vorm krijgen op het nieuwe SP-net.

3 4 • Sociale media

5 Het communicatieteam is uitgebreid met een medewerker voor sociale media. In de afgelopen periode is,
6 ook met hulp van externe deskundigen, stevig gewerkt aan verdere professionalisering, waarbij Facebook
7 en Twitter als eerste verbeterd zijn; Instagram en YouTube hebben nu de volle aandacht. Een opmerkelijk
8 resultaat is dat het merendeel van de Vrienden voor Rechtvaardigheid via sociale media – vooral Facebook
9 – binnengekomen zijn. Er is ook een nauwe samenwerking op gang gebracht met het belteam.

10
11 Sommige afdelingen hebben gewezen op de noodzaak tot een steviger gebruik van sociale media naast
12 of soms zelfs in plaats van persoonlijk contact. Hierbij past de kanttekening dat persoonlijk contact – liefst
13 face-to-face, maar ook telefonisch – nog altijd het beste is om mensen te binden. Daarom is er ook een
14 nauwe samenwerking met het belteam tot stand gebracht.

15 16 • Spits-app en Klop-app

17 De Spits-app is technisch verbeterd, maar wordt nog te weinig gebruikt. De Klop-app heeft geen prioriteit
18 gekregen, omdat de aandacht vooral uit moest gaan naar sociale media. De mobiele website is wel
19 verbeterd, waardoor die ‘onderweg’ beter bruikbaar is.

20 21 22 Overig

23 24 • Onderzoek naar gevolgen bestuursdeelname

25 Een eerste rapportage is in het bestuur aan de orde geweest. De evaluatiecommissie heeft daarna
26 nog met de opstellers hiervan gesproken en de resultaten verwerkt in het hoofdstuk over de electorale
27 ontwikkelingen.

28 29 • Versterken Koplopersgroepen

30 Het versterken van de koplopersgroepen is niet uit de verf gekomen zoals bedoeld was op het laatste
31 congres. Het kwam laat op gang en de diverse verkiezingscampagnes hebben voor vertraging gezorgd.
32 Het partijbestuur onderstreept het belang van deze koplopersgroepen wel. Een doorstart is nodig.

33 34 • Regio-overleggen en regioconferenties tegen licht houden

35 Dit besluit is nog niet uitgevoerd.

36 37 • Evalueren bijdrageregeling

38 De evaluatie is afgerond en de aangepaste regeling is door de partijraad vastgesteld en inmiddels
39 in uitvoering.

SAMEN
STAAAN
WE OPI

TJD VOOR
VEILIGHEID*
SAMEN STAAN WE OPI

SP